VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 89 — Vol. XLV vuosikerta — SUDBURY, ONTARIO — Lauantaina, heinäk. 22 pnä — Saturday, July 22, 1961

Avoimet sotatoimet Ranskan ja Tunisian välillä

Tunisia vedonnut t-neuvostoon; Algeria luvannut apuaan

* * * * * *

Tunisia syyttää Ranskaa ennakkoharkitusta hyökkäyksestä Tunisiaa vastaan

Tunis. — Vedoten maailman yleisen mielipiteen tukeen Ranskan aloittamaa sotaa vastaan, Tunisian hallitus syytti eilen illalla, että Ranska aikoo miehittää koko Tunisian.

United Nations. — Tunisian pyynnöstä kokoontuu YKn turvallisuusneuvosto kiireelliseen istuntoon tänään (perjantaina) iltapäivällä käsitelläkseen Ranska nedesottamisten aiheuttamaa kriisiä Bizerten laivastotukiasemassa.

Vedotessaan YKn Turvallisuusneuvosto napuun Tunisia syytti Ranskaa ennakkoharkintaan perustuvasta hyökkäyksestä. Samalla kertaa Tunisia pyytää Turvallisuusneuvostoa päättämään, että Ranskan täytyy poistua Bizerten laivastotukiasemasta. Neuvoteltuaan Turvallisusuneuvoston jäsenten kanssa yksityisesti, neuvoston nykyinen presidentti Leopoldo Benites kutsui turvallisusuneuvoston kokoukseen Tunisian pyynnöstä.

Ranskan edesottamisten otaksutaan saattavan Yhdysvallat erittäin tukalaan asemaan. Yhtäältä Washingtonissa pidetään Tunisian presidentti Bourguibaa Yhdysvaltain lämpimänä ystävänä. Toisaalta Ranska on Washingtonin liittolainen, NATO-liiton yksi huomatuin jäsenmaa.

Tunisia syyttää, että ranskalaiset sotilas- ja laivastoyksiköt ovat hyökänneet Bizerten asukkaita ja hallintoa vastaan tappaen lukuisia ihmisiä.

Tunis. — Ranskalaiset asevoimat aloittivat torstaina hyökkäyksen maalta, ilmasta ja mereltä tunisialaisten eristämää Bizerten laivastotukiasemaa vastaan. Kymmenet ihmiset saivat surmansa torstaina.

Vaikka Ranskan pääministeri Michel Debre sanoi Pariisissa, että Ranska on valmiina neuvottelemaan, sotavoimien keskitys Tunisiassa osoittaa kuitenkin, että Ranska aikoo käyttää edelleen voimakeinoja voidakseen pitää vastoin Tunisian tahtoa viimeksimainitun maan alueella olevaa laivastotukiasemaa hallussaan.

Taistelujen riehuessa pääasiassa Bizerten lähettyvillä Tunisian radio tiedoitti, että ranskalaiset asevoimat ovat tunkeutuneet peräti Saharaan saakka, noin 500 mailin päähän Bizertesta etelään.

Pariisista tulleissa uutistiedoissa myönnetään että ranskalaisia "tiedustelulentokoneota" on ammuttu maasta Fort Saintin lähettyvillä Saharassa.

Ranskan asevoimien päällystö lähetti torstaina toisena peräkkäisenä

(Jatkuu siv. 4)

Nehru tuomitsi Pakistanin sotamentaliteetin

Srinager, Intia. — Intian pääministeri Nehru esitti keskiviikkona täällä erittäin teräväsanaisen arvostelun Pakistanin presidentti Ayub Khanin Yhdysvaltain matkasta.

Lopetettuaan neljä päivää kestäneen matkansa Kashmirin alueella — mistä on kiistaa Intian ja Pakistanin välillä — Nehru sanoi, että hänen maansa ei suvaitse Pakistanin kohdalta "mitään uusia hyökkäyksiä Kashmiria vastaan".

Nehru sanoi noin 200,000 henkeä käsittäneessä kansankokouksessa, että Pakistan lietsoo "vihaa" Intiaa vastaan ja selitti, että Pakistanissa vallitseva militarismin henki on johtanut sen maan hallituksen vihmielisyyteen Intiaa vastaan.

Pakistanin presidentti Ayub Khan sanoi puolestaan Karachissa, että Pakistan tulee saamaan Yhdysvalloilta ääntä nopeammin kulkevia F104 taistelukoneita ja maasta ilmaan ammuttavia raketteja.

40 vuotta sitten nämä nuoret olisivat voineet kuolla sokeritautiin, mutta kiitos kahden suuren canadalaissen nlääkärin, tohtori Bantingin ja tri Bestin, he voivat nyt olla iloisina ja hyvinvoivina tilaisuudessa, missä torontolainen tohtori Charles Best luennoi. Tri Best luennoi Britannian sokeritautisten yhdistyksen sokeritautiseerumin keksimisen 40-vuotistilaisuudessa.

Sateet auttoivat metsäpalojen sammuttamisessa

Winnipeg. — Torstaina ilmoitettiin täällä, että edellisen yön kuluessa oli sammutettu maakunnassa 10 metsäpaloa ja että kolme muuta oli saatettu kontrolliin. Vain yksi silloin riehumassa olevista metsäpaloista oli poissa kontrollista.

Kautta Pohjois-Manitoban torstaina vallinneet sateet helpottivat suuressa määrässä tilannetta. Metsäpalojen sammutustöitä johtanut A. W. Braine ilmoitti, että silloin erotettiin töistä 100 palonsammuttajaa ja että niihin töihin jäi sillä hetkellä 500 miestä.

Sateet Ontariossa ovat myös vähentäneet suuressa häärässä metsäpalovaaraa maakunnan läntiseltä rajalta aina itäiselle rajalle saakka.

Torstaina ilmoitettiin, että kaikki metsäpalot Ontariossa olivat kontrollissa. Mainitttuna päivänä maakunnassa paloi 28 metsäpaloa, joista 20 Sioux Lookoutin alueella, viisi Kenoran ja yksi kussakin Cochranen, Geraldtonin ja Sudburyn alueilla. 24 tunnin kuluessa oli sammutettu 9 paloa ja viisi uutta oli syttynyt.

Talousparannus työläisten kustannuksella?

Britannian konservatiivit kansan raskasta taakkaa edelleen lisäämässä

Lontoo. — Britannian valtionvarain kansleri Selwyn Lloyd sanoi tällä viikolla, että Britannia ei voi odottaa vakaata ja pikaista taloudellista kasvua "ellemme paranna vientiämme paljon siitä mitä se on koskaan aikaisemmin ollut."

Mr. Lloyd puhui parlamentin alalessa maan taloudellisista vaikeuksista.

Hän korosti sitä, että lainlaatijain ei tulisi "pelätä pyytää uhrauksia ja kurinpidollisuutta" ensi tiistaina, jolloin konservatiivinen hallitus esittää suunnitelmansa taloustilanteen korjaamiseksi. Yleisesti otaksutaan, että hallitus tulee esittämään suunnitelman, mikä pakottaisi Britannian kansan vieläkin suurempiin taloudellisiin uhrauksiin kuin jouduttiin tekemään vuosikymmen sitten.

"Olen vakutettu, että pitkällä tähtäimellä katsottuna me tulemme avartamaan mahdollisuuksiamme", sanoi Lloyd.

Keskustelu asiasta päättyi äänestykseen, jossa labouristien vastustaessa hallituksen talouspolitiikkaa se kuitenkin hyväksyttiin 329 äänellä 243 vastaan.

Mr. Lloyd ei selostanut vielä tällä hetkellä tarkemmin hallituksen aikeita, mutta yleisesti otaksutaan, että hallituksen ensi tiistaina esittämien ehdotuksien joukossa tulee olemaan 10 prosentin korotus kaikkiin tuontitulleihin ja miltei kaikkiin kaupasta ostettavien tavaroiden hintoihin.

Finanssi- ja hallitusasiantuntijat ennustavat, että mr. Lloydin esityksien mukaisesti tullaan korottamaan pankkilainakorkoja ja myyntivero ehkä 10 prosenttiin miltei kaikista tuotteista aina savukkeista autoihin asti. Joissakin piireissä ennustetaan myös sitä, että hän voi ehdottaa palkkojen jäädyttämistä keinona antaa työnantajille mahdollisuus saada enemmän työtä tehdyksi punnalla.

Hallituksen puhemiehet kyllä väittävät, että hallituksella ei ole minkäänlaisia aikeita devalvoida puntaa, mutta samalla valtionvarain kansleri varoitti puheessaan, että Britannian kansan on odotettava 'epäsuosiollisia ja odottamattomia" toimenpiteitä Britannialle erittäin tärkeän tavaraviennin lisäämiseksi.

Labouristien johtaja Hugh Gaitskell on arvostellut hallituksen ohjelmaa sellaisena, joka tulee pakoittamaan Britannian historialliseksi hylyksi ja kansaksi, jota toiset kansat tulisivat halveksumaan.

Yksistään pääministeri Macmillanin poikakin, konservatiivinen parlamenttijäsen Maurice Macmillan ilmaisi huolestuneisuutensa hallituksen talousohjelman johdosta. Hän sanoi mr. Lloydille, että työläisten palkkojen jäädyttäminen ei ole hyvästä, sillä "niin kauan kuin työantajat myyvät tuotteita voitolla, uniot ja työtätekevät tulevat oikeutetusti vaatimaan korkeampaa osuutta siitä parempien palkkojen muodossa."

Gaitskell sanoi Lloydille, että hän ei voi mitenkään odottaa jotta ammattiyhdistykset tulisivat kannattamaan palkkojen korotuksista pidättymistä. Tämä siitä syystä, että valtiovarain kansleri suosii verohuojennusta työnantajille, hylkää pääomalisääntymisien verottamisen ja kieltäytyy rajoittamasta voittoilua.

Konservatiivien politiikka, sanoi hän, on johtanut tulojen epäkohtuulliseen jakoon ja että ennenkuin voidaan odottaa mitään todellista yhteistoiminaa työväestön ja työnantajien välillä on oltava tasapuolisuutta.

Social Credit-puolueen uusi johtaja R. N. Thompson, Red Deeristä, Alta. Mainitun puolueen Ottawassa pidetyssä vuosikokouksessa hän vaati pääministeriä julistamaan heti uudet vaalit.

Syyttävät tehtailijoita korkeista lääkehinnoista

Regina. — Kaupankäynnissä harjoitettua rajoittavaa toimintaa tutkimaan nimitetyn komission kuulustelussa täällä päästiin yksimielisyyteen useimmista asioista torstaina.

Kuulustelu kesti tällä kertaa vain kaksi tuntia ja oli lyhin mitä komission toimesta on suoritettu sen tutkiessa kysymystä yhdeksässä canadalaisessa kaupungissa. Komissio oli ottanut vastaan useita muistioita koskien rohdosaineiden valmistamista ja kaupustelua Canadassa. Kuulustelut jatkuvat Edmontonissa maanantaina.

Tällä kertaa esitettiin komissiolle Saskatchewanin hallituksen ja Saskatchewanin farmaseuttiyhdistyksen muistiot.

Saskatchewanin hallituksen muistiossa, jonka esitti terveysministeri Walter Erb, ehdotettiin, että lääkeineet tulisi myydä niiden kemiallisilla nimillä ja lainattava vähemmän huomiota niiden valmistenimille.

Farmaseuttiyhdistyksen taholla oltiin asiasta samaa mieltä.

Farmaseutit sanoivat, että täten menetellen heidän ei tarvitsisi varastoida niin suurta määrää lääkkeitä, sillä nykyään myydään samoja lääkkeitä eri valmistenimisinä.

He arvioivat, että Canadassa myydään noin 12,000 erinimistä lääkettä.

Farmaseutit korostivat samalla kuitenkin, että he olisivat haluttomia myymään lääkkeitä niiden kemiallisilla nimillä ellei he voisi olla varmoja niiden aitoudesta ja tehoisuudesta.

Molemmissa muistioissa esitettiin samanlainen mielipide, että lääkkeiden hinnat olivat ehdottomasti liian korkeat.

Hallituksen taholta syytettiin tästä lääketehtailijoita ja ehdotettiin suurempaa kontrollia hallituksen taholta, mainostamisen ja muiden tarpeettomien myyntien edistämiskeinojen rajoittamista.

Farmaseutit sanoivat, että heidän vaatimansa hinnat johtuvat pääasiallisesti tehtailijain vaatimista hinnoista. He sanovat, että lääkkeiden vähittäiskauppiaat saavat noin 40 prosenttia voittoa kaupoistaan.

HIRMUSADE TAPPOI AINAKIN 13 IHMISTÄ

Charleston, W. Va. — Ryvettynyt ja mutainen Charleston kamppaili torstaina selviytyäkseen kaatosateen seurauksista mikä kirjaimellisesti huuhteli pois toisen puolen kaupungista. Kaatosade ja sen aiheuttama tulva vaati ainakin 13 ihmishenkeä.

Kuluu todennäköisesti useita päiviä ennenkuin tämän alueen kaikki pienet laaksot saadaan tutkituksi ja särkyneet talot tarkastetuksi.

Keskiviikkoiltana satoi verrattain pienellä alueella neljän tunnin aikana yli 5 tuuman vahvuudelta vettä.

Koko Charlestonin ympäristö on tulvan suuri rauniokasa. Asuntoja murskaantui "syttypuiksi". Toiset talot nousivat veden mukana ylös ja kulkeutuivat 50:kin jalan päähän pois paikaltaan. Joitakin taloja laskeutui naapuritalojen katolle. Autoja kellui vedessä kuin lastuja rakennuspaikalla.

Eräs 10-vuotias raajarikkoinen, lapsihalvaustaudin runtelema poika jäi orvoksi tulvan surmatessa hänen leskiäitinsä.

Tämä noin 85,000 asukkaan kaupunki sijaitsee suhteellisen kapeassa laaksossa, missä Elk-joki laskee Kanawhaan. Kaupungin eri puolilta virtasi vesi mäkirinteitä alas.

Kaatosateen ja tulvan mukana tuli uutistietoja rosvouksista. Pormestari John Shanklin määräsi kaupungin alueella liikuntakiellon klo 9 jälkeen illalla. Kuvernööri W. W. Barron julisti kaupungin hätätilaan ja vetosi presidentti Kennedyyn, että hän myöntäisi erikoisavustusta tulvan uhreille.

Moskovan radio syyttää länsimaita uhmamielisyydestä

Moskova. — Moskovan radio syytti torstaina, että länsivaltojen maanantaina lähettämissä nooteissa "hyljätään kokonaan Neuvostoliiton esitykset Saksan kysymyksen rauhanomaista ratkaisua varten.

"Niiden nootit . . . osoittavat, että länsivallat pitävät kiinni varallisesta asenteestaan Saksan kysymyksessä ja kylmän sodan jatkamiskysymyksessä. Niiden uhkailut ja peloittelut eivät edistä rahtuakaan liikemiesmallista ilmapiiriä neuvotteluja varten.

'Sellaisessa tilanteessa, sanoi Nikita Hrushtshev heinäkuun 8 pnä, voi olla ainoana ulospääsytienä se, että Neuvostoliitto allekirjoittaa rauhansopimuksen Saksan demokraattisen tasavallan kanssa", sanoi Moskovan radio.

Varoitti Diefenbakerin "näkymän" uudistumisesta

Hazen Arguen mielestä uuden puolueen tulee vaatia Canadan eroamista NATOsta nyt heti

Toronto. — Varoittaen canadalaisia pääministeri Diefenbakerin "näkymän toista painosta vastaan", CCF:n kansallinen johtaja Hazen Argue sanoi täällä pidetyssä uuden puolueen järjestämässä suuressa uuden puolueen kokouksessa, että Canadan tulisi oman turvallisuutensa vuoksi erota NATO-liitosta heti.

Mr. Argue, joka tavoittelee hei näelokuun vaihteessa perustettavan uuden puolueen johtomanttelia, kiinnitti kuulijainsa huomioa siihen, että Diefenbakerin hallitus on jälleen nimittänyt erikoiskomission, tällä kertaa työttömyysvakuutusrahastoa tutkimaan.

Hän kiinnitti huomiota siihen, että pääministeeri Diefenbaker on jo työntänyt vihreän alle, eli pois päväjärjestyksestä yksitoista erikoiskysymystä, nimittämällä kuninkaallisen komission tutkimaan niitä sen sijaan, että olisi esittänyt tarvittavia lakiehdotuksia työttömyystilanteen johdosta, pääministeri nimitti jälleen komission tutkimaan työtömyysvakuutusrahastoa.

Viitaten siihen, että hän kilpailee erilaisella ohjelmalla uuden puolueen johtopaikasta Tommy Douglasin kanssa, mr. Argue sanoi suosittelevansa ohjelmassaan "parhaita laatua canadalaisuutta."

Viitaten siihen, että mr. Douglasia tukevat oikeistopiirit suunnittelevat uudelle puolueelle hallitusasemaa vasta parin, kolmen vaalitaistelun jälkeen, mr. Argue sanoi: "Me haluamme kansallisen hallitusvallan nyt heti. Canada tarvitsee ennenkaikkea suunnitelman.

Sanomalehtimiesten haastattelussa hän myönsi, että jos uusi puolue voittaa tulevissa vaaleissa, niin se on "ihmetapaus", mutta hän lisäsi: "Me elämme nyt poliittisten ihmeitten aikaa".

Palauttaen kuulijainsa mieliin miten nykyinen pääministeri Diefenbaker puhui viime vaalien edellä "näkymästä Canadan suuresta kasvusta" puhuja varoitti erikoisesti pääministeri Diefenbakerin "näkymän uudesta painoksesta tulevissa vaaleissa.

Tehden melko selvän pesäeron kilpailijansa, mr. Douglasin ja hänen oikeistolaisten kannattajiensa kanssa, mr. Argue sanoi, että Canadan tulisi erota viivyttelemättä NATO-jäsenyydestä.

Hän väitti CCF:n ohjelman NATO:on nähden ollen "johdonmukaisen" — se on kannattanut NATOa niin kauan kun NATOsta ei tule ydinvaltaa.

"Well, minun mielestäni NATO on nyt ydinvalta", sanoi mr. Argue. "Ja USA on tehnyt selväksi, että se aikoo muodostaa NATOsta entistä voimakkaaman ydinasevallan.

"Edustajien tulisi päättää uuden puolueen perustamiskokouksessa, että Canadan tulee erota NATOsta nyt heti. Siten menetellessä me lisäisimme panostamme Canadan ja koko maailman hyvinvoinnin hyväksi", sanoi mr. Argue selittäen, että uuden puolueen ulkopolitiikan halmena kulmakivenä tulisi olla:

Sen peruskysymyksen tunnustaminen, että kaikki kansat ovat tasa-arvoisia; että canadalaisilla ja Canadalla on oikeus omaksua itsenäinen asenne kansainvälisissä kysymyksissä; ja että puolueen kiihkeä halu on taata maailma turvallisuus ja rauha.

TCAn lentoemännät voittivat uuden työehtosopimuksen

Montreal. — Liittohallituksen nimittämä sovittelija Remi Duquette ilmoitti torstai-iltana, että valtion omistaman Trans-Canada Air Lines-yhtiön ja sen 800 lentoemännän ja kassahoitajaan kesken oli päästy sopimukseen uusista työehdoista.

Ilmoitus sopimuksesta annettiin noin 6 tuntia ennenkuin työläisten oli määrä ryhtyä lakkoon puolen yön aikana perjantaita vastaan, joka lakko olisi hyvin mahdollisesti keskeyttänyt liikenteen lentolinjalla.

Työläisiä edustavan Canadian Air Lines Flight Attendants Associationin pääsihteeri Robert Smeal sanoi olevansa vakuutettu, että työläiset tulevat hyväksymään sopimuksen.

Heti sopimukseen neuvottelijain kesken pääsemisen jälkeen ilmoitettiin, että työläiset tulevat samana iltana pitämään kokouksiaan, joissa he antavat päätöksensä siitä josko he hyväksyvät heille esitettävät ehdot. Union johto tiedusteli puhelimitse unio-osastoilta kautta Canadan näiden mielipidettä asiasta.

Kun häneltä kysyttiin josko neuvottelijat olivat tyytyväisiä sopimuksesta, mr. Smeal vastasi: "Emme ehdottaisi sen hyväksymistä ellemme olisi."

TCAn henkilökuntajohtajalle esitettiin sanomalehtimiesten toimesta sama kysymys ja saatiin kuulla: "Sama vastaus."

Sopimukseen päästiin sen jälkeen kun union puhemies ilmoitti neuvottelijoille, että unio on saanut vakuutukset lentolinjan lentokoneen ohjaajilta ja huoltotyöläisiltä jotta he ovat valmiita kannattamaan kanssatyöläisiään.

Sellaisen kannatuksen ansiosta olisi voitu estää kaikki TCAn matkustajalentoliikenne.

Uusista työehdoista ilmoitettanee sen jälkeen kun union jäsenistö on ratifioinut ne.

Katangan aseväki uhmaa YKn antamaa käskyä

Elisabethville. — Täällä ilmoitettiin keskiviikkona, että Kongosta erilliseksi julistautuneen Katangan maakunnan aseväkeä oli kuljetettu vastoin YKn määräyksiä ilmateitse Katangan maakunnan pohjoisosaan. Täällä oleva YKn edustaja Connor O'Brien piti tapausta erittäin vakavana ja ilmoitti asiasta YKn esikunnalle Albertvillessa Pohjois-Katangassa kehoittaen sitä "tarpeellisiin toimenpiteisiin".

Joissakin piireissä oltiin sitä mieltä, että Katangan asejoukot olivat ryhtyneet toimenpiteeseen sen takia, että alueella oli tapahtunut Nyemabassa, 70 mailia länteen Albertvillesta, joitakin ampumistapauksia.

Yhdysvaltain "avaruuslento" "kirpun hyppy"

Lontoo. — Evening Stardard-lehti sanoi tällä viikolla, että yhdysvaltalaisen Virgil Grissomin "avaruuslento", joka on jo kahdesti siirretty ja tällä hetkellä tänään (perjantaiksi) tapahtuvaksi, olisi van "kirpun hyppy" eikä ole sen paremmin oikeutettu kuin tarpeellinenkaan.

Mainitun sanomalehden tiedekirjeenvaihtaja sanoo Yhdysvaltain aikeista: 'Sen avulla voidaan saada varsin vähän sellaisia tietoja, joista tiedemiehet eivät ole jo tällä hetkellä tietoisai. Se ei tule saattamaan Yhdysvaltoja yhtään sen lähemmäksi ilmoitettua tavoitettaan, kuuhun pääsemistä.

"Verrattuna (neuvostoliittolaisen) Juri Gagarinin 108 minuutin kierokseen maapallon ympäri, se olisi vain toinen kirpun hyppy."

USA tehostanee pommituskoneiden rakentamista

Washington. — Senaatin puolustusasiain asiantuntijat ennustelivat täällä keskiviikkona, että Yhdysvallat tulee tehostamaan super-pommittajakoneiden kehittämistä

Ilmavoimien esikuntapäällikön, kenraali Curtis Lemayn kerrotaan sanoneen 3 tuntia kestäneessä salaisessa komiteaistunnossa, että hän ei pidä "ehdottomasti varmana" atomisodan alkamista tänä vuonna kuten on sanottu. Kenraali Lemayn kerrotaan vaatineen ääntä nopeammin kulkevien B70 pommittajakoneiden rakentamista varten $448,000,000, sen sijaan kun presidentti Kennedy on ehdottanut sitä tarkoitusta varten "vain" $220 miljoonaa.

YHDYSVALTAIN FILMI EI SAANUT SUOSIOTA FILMIFESTIVAALILLA

Moskova. — Filmi, joka esitettiin täällä tällä viikolla kansainvälisessä filmifestivaalissa Yhdysvaltain pääfilminä, ei ilmeisestikään kiinnostanut neuvostoliittolaista yleisöä. Noin neljäviidesosaa yleisöstä oli lähtenyt ulos teatterista ennen filmin esittämisen päättymistä.

Filmin nimi oli "Sunrise at Campobello", missä kuvattiin edesmenneen Yhdysvaltain presidentti Franklin Delano Rooseveltin taistelua poliota vastaan.

Filmiä katsomaan oli saapunut ennätysmääräinen 2 500 henkilöä, ilmeisestikin siitä syystä, että se oli yhdysvaltalainen filmi ja siitä, että edesmennyttä presidenttiä muistetaan ja kunnioitetaan edelleen Neuvostoliitossa sota-aikaisena liittolaisena.

Filmin esittäminen ei ollut jatkunut kuin 15 minuuttia kun suurin osa yleisöstä havaitsi, että filmissä esitettiinkin presidentti Rooseveltin nuoruusvuosien aikoja eikä sitä aikaa, jolloin Yhdysvallat oli sodassa yhdessä Neuvostoliiton kanssa Saksan natsismia vastaan. Filmin oli valinnut festivaalilla esittämistä varten Yhdysvaltain valtioministeriö.

Hyvin tunnettu neuvostoliittolainen filmijohtaja Sergei Gerastimov sanoi yhdysvaltalaisille kollegoilleen myöhemmin, että vaikka filmi on ehdottomasti liian pitkä, Ralph Bellamy Rooseveltina ja Greer Garson hänen vaimonaan esiintyivät "ensiluokkaisesti".

VIIME TIEDOT

Lontoo. — Moskovan radiossa syytettiin torstai-iltana, että Ranskan edesottamiset Tunisiassa muodostavat törkeän rikoksen ja että ranskalaiset kenraalit suunnittelevat uutta veristä provokatiota Afrikan kansoja vastaan. Radiotiedotuksessa lisättiin: "Ranskan armeijan on lähdettävä Bizertesta."

Lontoo. — Lontoon lentokentän lentokoneiden korjaustyöläiset palasivat töihinsä torstaina kaksi viikkoa kestäneen lakon jälkeen jonka kuluessa 40 British Overseas Airways-yhtiön matkustajalentokonetta joutui seisomaan toimettomana. Lakko alkoi protestina työnjohtoa vastaan. Vain harvat BOACn koneet pääsivät matkaan Britanniasta ja nekin Prestwickista, Skotlannista.

Washington. — Yhdysvaltain kongressi hyväksyi eilen presidentti Kennedyn vaatiman $1,784 miljardin menoerän avaruustutkimuksia varten. Summa oli suurempi kuin mitä aikaisemmin aiottiin käyttää tähän tarkoitukseen.

VAPAUS

(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6, 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Bus. Office OS. 4-4264; Editorial Office OS. 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address: Box 69, Sudbury, Ontario.

Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:

Canadassa:	1 vk. 8.00	6 kk. 4.25
		3 kk. 2.50
Yhdysvalloissa:	1 vk. 9.00	6 kk. 4.80
Suomessa:	1 vk. 9.50	6 kk. 5.25

USAn Berliinin asenne kestämätön

Sotaista henkeä ja taipumattomuutta uhkuva Yhdysvaltain hallituksen kielteinen vastaus NLn ehdotukseen, että Saksan kanssa tehtäisiin vihdoin viimeinkin, kuudentoista vuoden kuluttua sodan päättymisen jälkeen virallinen rauha, saattoi Washingtonin kerrassaan arvostelua kestämättömään asemaan maailman yleisen mielipiteen edessä.

Asia ei muutu lainkaan siitä, vaikka yhdysvaltalaisia ja canadalaisiakin voitaisiin kovapaineisen propagandan avulla jokseenkin aikaa harhauttaa tässä asiassa. Tosiasia nimittäin on, että maailman yleinen mielipide ei ole enää tietojenkaan saannin kannalta riippuvainen yksinomaan siitä, mitä yhdysvaltalaiset suurpääoman omistamat ja kontrolloimat uutistoimistot suvaitsevat tiedottaa tai tiedottamatta jättää. Sosialisilla ja vastikään itsenäistyneillä puolueettomilla mailla on näes omat tiedoituspalvelunsa — ja niissä maissa on kaksi kertaa enemmän ihmisiä kuin on Washingtonin johtamassa kapitalistisessa maailmanosassa.

Mistä sitten on todellisuudessa kysymys? Neuvostoliiton toimesta ilmoitettiin Yhdysvalloille Kennedyn ja Hrushtshevin kohtaamisen aikana Wienissä, että Neuvostoliitto haluaisi tehdä toisessa maailmansodassa liittolaisuhteissa olleiden maiden kanssa rauhansopimuken Saksan kanssa — mutta jos Yhdysvallat nykyisine liittolaisineen siitä kieltäytyy, NL ja muut sosialistiset maat tulevat joka tapauksessa tekemään rauhansopimuksen Saksan demokraattisen tasavallan kanssa.

Sota päättyi yli 16 vuotta sitten Saksan ehdoitta antautumiseen. Mutta kun Neuvostoliitto ehdottaa että tehtäisiin virallinen rauhansopimus, mikä muodollisestikin päättäisi sotatilanteen ja samalla poistaisi kansainvälistä ilmapiiriä myrkyttäviä mätäpaiseita, niin Washingtonista lähetetään "varoituksia", että sota voi puhjeta jos Neuvostoliitto tekee rauhansopimuksen Itä-Saksan kanssa, kuten sivumennen sanoen Yhdysvallat on tehnyt liittolaisineen rauhansopimuksen Länsi-Saksan kanssa!

* * *

Yhdysvaltain hallituksen asenne tulee sitäkin kestämättömämmäksi kun muistetaan, mitä Neuvostoliitto on todella ehdottanut.

Ensinnäkin on muistettava, että NL sanoo allekirjoittavansa yksipuolisesti rauhansopimuksen Saksan demokraattisen tasavallan kanssa vasta silloin, jos Yhdysvallat kieltäytyy yhteisen rauhansopimuksen allekirjoittamisesta. Toiseksi Neuvostoliitto sanoo olevansa valmis keskustelemaan oman ehdotuksensa lisäksi myös Yhdysvaltain rauhansopimusehdotuksesta. NLn pääministeri Hrushtshev sanoi kannan tästä puolesta, että Neuvostoliitto tulee esittämään oman rauhanehdotuksensa ja hän lisäsi:

"Esittäkööt länsivallat omat ehdotuksensa, rauhanomaista ratkaisua varten. Me tulemme keskustelemaan kaikista ehdotuksista ja hyväksymään sen, mikä tulee parhaiten vakiinnuttamaan rauhaa ja ottaa asiallisesti huomioon kaikkien maiden edut ja suveneerisuuden."

Toisaalta on muistettava, että Neuvostoliiton taholta on jo esitetty perusperiaatteet Saksan rauhansopimusta varten — mutta Washingtonista nyt lähetetyssä nootissa hyljätään ne, esittämättä mitään "parempia" ehdotuksia rauhansopimusta varten hyljättyjen esitysten tilalle! Tällainen menettely on suorastaan edesvastuutonta, eikä varmaankaan tule saamaan maailman yleisen mielipiteen hyväksymistä.

Asiaa pahentaa vielä se kun yhdysvaltalaiset politiikot, kenraalit ja muut silmäntekevät kalistelevat jatkuvasti sapeleitaan ja uhkailevat Neuvostoliittoa. Välittömänä vastauksena NLn rauhanehdotukseen NATO-liiton eurooppalaisten asevoimien amerikkalainen ylipäällikkö, kenraali Lauris Norstad esitti Washingtonissa kongressin ulkoasiainvaliokunnan kokouksessa, että hänen alaisiaan NATO-voimia vahvistetaan Euroopassa.

"Itse" New York Times julkaisi sotaista mielialaa muokkaamaan tarkoitetun kirjeenvaihtajansa jorinan, missä vatkataan vanhaa ja uloskulunutta juttua siitä, että Länsi-Berliiniä "uhataan" — peräti rauhansopimuksella — ja selitetään amerikkalaisille, että Yhdysvalloilla on vaara "arvovaltamenetykseen" Länsi-Berliinissä. "Tämän vuoksi" sanotaan Timesin jutussa, USAn "politiikka on valmiina sodan riskiin".

Kaiken tämän jälkeen Moskovan radiolla oli todella pohjaa sanoa Washingtonin kielteisen nootin johdosta, että "länsivallat avustavat ja yllyttävät paheellisia voimia, jotka yrittävät aloittaa kolmannen maailmansodan."

Tällaisia "paheellisia" voimia on olemassa. Esim. Länsi-Saksan hallitus on moneen kertaan julistanut, että se ei halua mitään rauhanomaista ratkaisua Saksan ongelmaan, vaan "vanhojen rajojen" palauttamista, mikä tarkoittaa nykyoloissa uuden sodan aloittamista. Sitä varten on Länsi-Saksan valtion ja erikoisesti sen asevoimien johtopaikoille vedetty jälleen Hitlerin aikaisia politiikkoja ja kenraaleja, sekä muita kostosodan suunnittelijoita.

Meidän tarkoituksemme ei ole suinkaan sanoa, että Neuvostoliitolla olisi jonkinlainen monopoli rauhanasian edistämisessä ja rauhanomaisten ehdotusten teossa. Mutta tosiasia on — ja tosiasiat murtautuvat lopulta läpi harmaan kivenkin — että Yhdysvaltain ja sen liittolaisten toimesta ei yritetäkään etsiä rauhanomaisia ratkaisuja ja rauhansopimukseen tähtääviä ehdotuksia Saksan kohdalta. Päinvastoin Washingtonin tuntuu olevan, eräitä kunnioitettavia poikkeuksia lukuunottamatta, sillä kannalla, että puheet rauhasta, rauhansopimuksesta ja aseistariisunnasta ovat itse pahasta — että ainoa "pelastus" muka löytyy varustelun kiihdyttämisestä, sotaisista puheista ja kielteisistä kannanmäärittelyistä toisten osapuolten ehdotuksiin nähden.

Mutta tällainen on totta totisesti yleisen mielipiteen arvostelua enää herran vuonna 1961.

Leipävarras kohoaa

Vaikka viranomaisten taholta on selitetty, ettei suurilla leipomoliikkeillä olisi mitään oikeutusta leivän hinnan kohottamiseen, niin Torontosta ilmoitettiin kuitenkin alkuviikolla, että leivän hinta kohoaa sentillä — 23sta 24ään senttiin — leipää kohti elokuun 1 päivästä lukien.

Tämän toimenpiteen "perusteluksi" selitetään mm. sitä, että myyly-yhtiöt tulevat kohottamaan jauhojen hintoja kymmenellä sentillä säkki — ensi joulukuussa!

Tällainen "perustelu" on verrattavissa siihen, jos Ontarion työläiset vaatisivat yleistä 10 prosentin palkankorotusta nyt heti, koska Ontarion toryhallitus panee voimaan 3 prosentin myyntiveron ensi syyskuussa!

Suuret leipomoyhtiöt selittävät hintakiskontansa syyksi myös sitä, että jauhojen hinnan nousua viimeiskuluneen puolentoista vuoden aikana. Jauhosäkin hinta on nyt $5.45. Mutta kun jauhosäkistä tulee 92 leipää, niin se tarkoittaa, että 24 senttiä maksavaan leipään menee vajaan 6 sentin arvosta jauhoja. Toisaalta tämä hinnankorotus tarkoittaa sitä, että leipomoyhtiöt tulevat saamaan — sekottamalla jauhoihin vettä ja kypsyttämällä ne leiväksi — $5.45 maksavasta jauhosäkistä $22.08 arvosta leipää!

Leipomoyhtiöt valittavat myös työläisten palkkojen kohoamista, mutta ne vaikenevat kuin hauta siitä, että nyt tuotetaan paljon pienemmällä työvoimalla entistä enemmän leipää. Automatisoimattomissa liikkeissä tuotetaan 272 paunaa leipää työläisen työtuntia kohtaan, mutta osittain automatisoiduissa liikkeissä 573 paunaa ja kokonaan automatisoiduissa liikkeissä 743 paunaa leipää työtuntia kohti! Vuoteen 1965 mennessä tulee työn tuottavaisuus lisääntymään niin paljon, että silloin tuotetaan 1,000 paunaa leipää työtuntia kohti.

Toisin sanoen, leipomoliikkeiden työläisten pienistä mahdolisista palkankorotuksista huolimatta suurten leipomoyhtiöiden palkkamenot pienenevät jyrkästi automatisoinnin johdosta, mikä yhtäällä vähentää työvoimamäärää samaan aikaan jolloin hinnankorotusten avulla nostetaan leipävarrasta entistä korkeammalle.

Rauhansopimus on saatava, sanoi pääkonsuli Agricola

Helsinki. — Se on ymmärrettävää. Saksan ongelmalla, jonka viipymätön ratkaisu on kaikkien rauhanrakastavien saksalaisten sydämenasia, on Euroopan ja maailman rauhan säilyttämisen ja turvaamisen kannalta suuri kansainvälinen merkitys. Saksan demokraattisen tasavallan edustajana Suomen tasavallassa pidän velvollisuutenani tiedoittaa Teille, arvoisat naiset ja herrat, ja Teidän kauttanne Suomen julkisuudelle hallitukseni käsityksen rauhansopimuksen solmimiskysymyksestä, sanoi pääkonsuli, professori Rudolf Agricola lehdistölle äskettäin järjestetyssä tilaisuudessa.

Vuonna 1945 käsittivät kansat, että pysyvä rauha voidaan turvata vain Saksan militarismin kahlehtimisella. Tämä käsitys kiteytyi Potsdamin sopimuksessa, jossa sanotaan:

"Saksan militarismi ja natsismi hävitetään perinpohjin ja liittolaiset ryhtyvät keskinäisen sopimuksen mukaan nykyisin ja tulevaisuudessa myös muihin sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat välttämättömiä, ettei Saksa enää koskaan voi uhata naapureitaan tai rauhan säilymistä koko maailmassa."

Tänään — 16 vuotta tämän jälkeen — nämä johtopäätökset on toteutettu vain DDRssä. Lisäksi, vaikka Neuvostoliitto jo vuosina 1946 ja 1952 teki esityksiä rauhansopimuksen solmimisesta, vallitsee yhä vielä sopimukseton tila. Saksan demokraattisen tasavallan alueella on natsismi ja militarismi kitketty juurineen pois. DDRn hallitus on viime vuosien aikana tehnyt runsaasti yli 100 ehdotusta rauhanjärjestelystä ja jälleenyhdistämisestä. Saksan militarismin taantumukselliset voimat ovat Länsivaltojen avulla muodostaneet Länsi-Saksan erillisvaltion ja toteuttaneet Potsdamin sopimusten vastaisesti Saksan jakautumisen. Länsi-Saksan liittotasavallan hallitus ei ole vain torjunut kaikkia ehdotuksia Saksan turvaamisesta ja jälleenyhdistymisestä, vaan luonut tilanteen, että tänään jo jälleen vielä kerran korkeimman valtion edustajat esittävät revanshistisia vaatimuksia. Länsi-Saksan ministeri Seebohm on lausunut:

"Me vaadimme saksalaisten siirtolaisalueiden palauttamista takaisin idässä . . .", "kotimaata ilman tshekkejä ja kommunisteja". Schleswig-Holsteinin pääministeri von Hassel on sanonut: "Meidän aluevaatimuksemme ulottuvat kauaksi Oder—Neisserajan taakse; me haluamme saada jälleen vanhat Saksan herruusalueet: Vuosi 2000 ei saa olla maailmassa lokakuun vallankumouksen 83. vuosi."

Liittohallitus yrittää antaa revanshivaatimuksilleen voimakkaan sotilaallisen perustan. Sille ei ole vain ominaista tosiasia, että Länsi-Saksan militaristit kaikin keinoin pyrkivät atomiaseisiin, vaan esim. myös se, että Länsi-Saksan väestön oli vuosina 1955—1961 annettava 100 miljardia D-markkaa varustelukustannuksiin. Länsi-Berliiniä, joka yhä edelleen osoitetaan "halvimmaksi atomipommiksi" ja "oaksi neuvostovyöhykkeen lihassa", on käytetty ja käytetään järjestelmällisesti väärin häiritäkeskuksena DDRää ja Neuvostoliittoa sekä muita sosialistisia valtioita vastaan. Tästä rauhalle vaarallisesta kehityksestä voidaan ja on tehtävä loppu rauhansopimuksen solmimisella molempien Saksan valtioiden kanssa. Tämän sopimuksen solmimisen on tapahduttava viipymättä, koska Länsi-Saksan militarismi on lisännyt äärimmäisyyteen saakka revanshivaatimuksiaan tavalla, jota juuri meidän aikanamme ei enää suvaita, ja harjoittaa korkeapaineella Länsi-Saksan armeijan atomivarustelua. DDRn valtioneuvoston puheenjohtaja on lausunut:

"Elleivät jo aikaisemmat merkit, niin viime viikkojen ilmiöt ovat osoittaneet, miten välttämättömäksi ja kiireelliseksi on tullut rauhansopimus. Rauha on pelastettava ennen kuin atomi- ja vetypommit alkavat putoilla."

Mitä rauhansopimus tuo Euroopan kansoille ja Saksan kansalle? Saksan imperialismi on syössyt kahdella maailmansodalla 30 vuoden kuluessa Euroopan kansat ja Saksan kansan kauhistuttaviin katastrofeihin. Tuskin yksikään perhe on jäänyt ilman uhria. Ensimmäisessä maailmansodassa menetettiin 10 miljoonaa kuolleina, toisessa maailmansodassa, jota käytiin mitä raaimmin joukkotuhomenetelmin, käsitti kuolleiden luku jo 32 miljoonaa. Yli 55 miljoonaa haavoitettiin molemmissa sodissa. Myös Suomen väestö muistaa erittäin hyvin "poltetun maan" strategian, jota fasistiset joukot käyttivät Suomeen, Hitlerin vastaisen koalition valtioon nähden, vuonna 1944 Rovaniemen alueella epäinhimillisellä tavalla.

DDRn hallitus esiintyy sotilaallisen puolueettomuuden Saksan puolesta. Rauhansopimuksen solmimisen pitäisi olla alkuna tämän päämäärän saavuttamiselle askel askeleelta.

Rauhansopimuksen on annettava Saksan kansalle vihdoinkin rauha ja turvallisuus kiinteiden rajojen vallitessa. Se tulee juridisesti määrittelemään ja Saksan kannalta rajojen loukkaamattomuuden. Jokaiselle, joka katselee maailman tilannetta tervein silmin, on selvää:

Ken tänään vaatii rajantarkistuksia, leikkii atomisodan tulella. Enää ei saa olla maaperää revanshistiselle propagandalle eikä revanshistisille järjestöille.

Länsi-Berliini muutetaan rauhansopimuksella aseistariisutuksi vapaakaupungiksi. Silloin tällöin kuulee vielä puhuttavan "Berliinin ongelmasta" ja siitä, että, jos kerran, niin koko Berliini on muutettava vapaakaupungiksi. Sellainen kanta on asiallisesti väärä. Länsi-Berliini on kaupungin osa DDRn keskustassa. Länsi-Saksan liittotasavallalla ei ole Länsi-Berliiniin minkäänlaisia oikeuksia. Sen ovat myöntäneet myös länsivallat, mitä kannattavat mm. Ranskan ulkoministeri Couve de Mourville Geneven ulkoministerikonferenssissa 1959. Berliini on DDRn pääkaupunki ja koko Berliini sijaitsee DDRn alueella. Se on osoitettu kansainvälisoikeudellisesti. Hallitukseni myöntyminen alueensa erään osan, nimittäin Länsi-Berliinin, muuttamiseen aseistariisutuksi vapaakaupungiksi, on sentähden myönnytys, joka DDRltä rauhan hyväksi voidaan vielä vaa'ia. Länsi-Berliinin kaupungin muuttaminen vapaakaupungiksi rauhansopimuksen solmimisen puitteissa lieventää vaarallista kärjistyneisyyden pesäkettä. Tällaisen järjestelyn jälkeen tulee Länsi-Berliinillä ensi kertaa olemaan kansainvälisesti tunnustettu asema. Neljän vallan tai muiden puolueettomien valtioiden symbooliset joukko-osastot voisivat olla sijoitettuina Länsi-Berliiniin. DDR ilmoittaa olevansa valmis käymään neuvotteluja takuista. Kenelläkään ei ole tarkoitusta loukata Länsi-Berliinin väestön vapautta. DDRn hallituksen luja vakaumus on, että Länsi-Berliinin väestön oikeuden määrätä itse yhteiskunnallisesta järjestelmästään on oltava loukkaamaton.

Rauhansopimuksen solmiminen antaa siis takuun siitä, ettei Saksan kansa etsi enää koskaan suuruutta ja ikuista kunniaa taistelukentältä, vaan se voi löytää suuruutensa ja kunniansa yksinomaan tieteen ja kulttuurin, talouden ja sosiaalisten saavutusten kentältä.

Voidakseen nyt vihdoin viipymättä suorittaa tämän tehtävän on DDR, huomioimatta, että Länsi-Saksan liittotasavallan edustajat ovat torjuneet aina heille yhä uudelleen ojennetun neuvottelukäden, ilmoittanut olevansa valmis ryhtymään Länsi-Saksan nykyisen hallituksen kanssa neuvotteluihin rauhansopimuksen solmimisesta ja jälleenyhdistymisestä. Toissijaista on, tapahtuvatko nämä neuvottelut Bonnissa tai Berliinissä. Saksan kansalle ja Euroopan kansoille on tärkeätä, että viipymättä neuvotellaan. Länsi-Saksan liittotasavallan käsissä on, käytetäänkö vihdoinkin mahdollisuuksia suorittaa hyvä saksalainen teko. Rauhansopimus ja Länsi-Berliinin vapaakaupunki saadaan aikaan tavalla tai toisella. Ellei Länsi-Saksan hallitus nykyään olisi valmis allekirjoittamaan rauhansopimusta, tulee se ehkä yhtymään siihen myöhemmin.

Adenauerin voisatu

Berliini. — Länsi-Saksan liittokansleri Adenauer kertoi lehdistökonferenssissa Länsi-Berliinissä äskettäin, että Länsi-Saksan hallitus aikoo lahjoittaa Itä-Saksalle 5,000 tonnia voita helpottaakseen siellä vallitsevaa elintarvikepulaa. Tarjouksen välittää Itä-Saksan hallitukselle Berliinissä oleva vyöhykkeidenvälisen kaupan toimisto.

Liittokansleri sanoi, että hän on vakuuttunut siitä, jotta idän ja lännen välillä tulee neuvotteluja jo ensi vuonna, ja ehkä saadaan aikaan niiden pulmien ratkaisut, jotka tänään näyttävät ratkaisemattomilta.

ITÄ-SAKSASSA 13 KG HENKILÖÄ KOHTI

Tilastot osoittavat, että keskimääräinen voinkulutus Saksan demokraattisessa tasavallassa on suurempi kuin Länsi-Saksassa. Kun Länsi-Saksan asukas osti viime vuonna n. 8,3 kiloa voita, käytti Saksan demokraattisen tasavallan asukas 12 kiloa, toteaa länsi-saksalainen Der Spiegel-lehti käsitellessään Länsi-Saksan toistuneita voita koskevia propagandatarjouksia. Lehti toteaa edelleen, että vointuotanto tämän vuoden 1 neljänneksellä nousi esim. Suhlin alueella Itä-Saksassa 26 tonnilla viime vuoden 1 neljännekseen verraten ja Hallen alueella 181 tonnilla. Lehden arvioiden mukaan paikoittainen voipula Saksan demokraattisessa tasavallassa johtuu joko jakeluhäiriöistä tai liiasta ostovoimasta, joka hakeutuu joskus jopa voimarkkinoille.

Iskunvaimentajatehtävä Straussilla USAssa

Moskova. — Saksan liittotasavallan puolustusministeri Strauss on saapunut Washingtoniin sotapsykoosin lietsonnan ollessa kuumimmillaan Länsi-Berliinin kysymyksen tiimoilla, jota ongelmaa USAn militaristiset piirit käyttävät melkoisesti menestyen varustautumisen kiihdyttämiseen. Bonnissa pidetään näköjään hetkeä otollisena sopimukselle uusista amerikkalaisista asetoimituksista sekä revanshihenkisen armeijan aseistamisesta ohjuksilla ja ydinaseilla, mikä onkin Bonnin mielestä tärkeintä.

Straussin tehtävät eivät kuitenkaan rajoitu tähän.

Kahden viikon pituiseksi tarkoitetulla "informatiovierailullaan" Bundeswehrin päämies neuvottelee sotilas ja diplomaattipiireissä myös kansainvälisistä kysymyksistä. Keskeisinä kuuluvat olevan Länsi-Berliini ja NATOn uudet sodanvalmistelut. Arvaillaan (meidän mielestämme sangen perustellusti), että Strauss pyrkii kosketukseen Pentagonin sotakiihkoisimpien edustajien kanssa päästäkseen heidän välityksellään vaikuttamaan USAn kannanottoihin Saksan kysymyksessä.

Tarkoitetaan ilmeisesti niitä piirejä, joiden Lontoon Timesin Washingtonin kirjeenvaihtaja sanoo yrittävän ahdistaa presidentti Kennedyn sellaiseen nurkkaan, josta hänen olisi vaikeata päästä pois ja ryhtyä neuvottelemaan ilman, että syntyisi sellainen vaikutelma, ikään kuin hän antautuisi Neuvostoliiton vaatimusten edessä.

Straussin tehtävänä on esittää tässä prosessissa eräänlaisen iskunvaimentajan osaa. Bonnin valtuutettu tulee todistelemaan amerikkalaisille kollegoilleen, että länsisaksalaisten militaristien kannalta olisi suotavinta säilyttää Euroopassa nykyinen epävakaa tilanne.

Strauss yrittää käyttää Saksan liittotasavallan NATOn johtavissa ja suunnittelevissa piireissä voimakkaasti kasvanutta vaikutusta neuvottelun vastustajien ja veitsenteräpolitiikan kannattajien aseman vahvistamiseen Washingtonissa. Pidetää myös mahdollisena, että hän koettaa saada Pentagonin painostamaan voimakkaammin Englantia ja Ranskaa, niin että nekin yhdistyisivät nykyistä aktiivisemmin lisäämään NATOn aggressiivista mahtia.

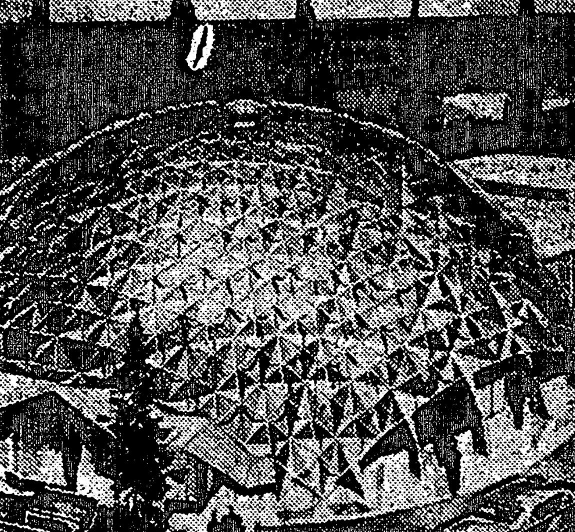

Tavallisuudesta poikkeava ja myöskin tavallista suurempi evankelisten kirkko rakennetaan Etobicokeen, Ont. Se rakennetaan alumiinilevyistä ja ilman sisällä olevia kannatuspylväitä. Siinä tulee olemaan tilaa 3,500 hengelle. Nimekseen se tulee saamaan Queensway Cathedral.

MYRSKYÄ EUROOPASSA

Coruna, Espanja. — Miltei hylkyä muistuttavina hakeutuivat espanjalaiset troolarit viime viikon perjantaina Espanjan rannikon satamiin taisteltuaan sitä ennen pari vuorokautta myrskyn kourissa Biskajanlahdella. Myrskyn pelätään vaatineen ainakin 45 uhria.

Eniten kärsi myrskystä espanjalainen tonnikalalaivasto, joka täysin varustautumattomana joutui kovan tuulen ja merenkäynnin armoille. Tämän laivaston kalastusaluksia upposi ja niiden mukana menetettiin kymmeniä ihmisiä.

Perjantaiaamuna tiedettiin 33 espanjalaisen kalastajan ja kahden englantilaisen saaneen surmansa. Päivän mittaan uhrien määrä kuitenkin vielä nousi; illalla se oli ainakin 45. 15 kalastajaansa menetti lähellä Vigoa sijaitseva pieni Cilleron kalastajakylä ja yhtä monta toinen pieni paikkakunta, Aviles-niminen.

Erään Biskajan aaltojen nielemän espanjalaisen troolarin 12 miestä ovat Cherbourgissa hyvissä voimissa. Heillä oli parempi onni kuin useilla tovereillaan. Eräs belgialainen rahtialus pelasti heidät ja kuljetti Cherbourgiin.

KOLME LAPPALAISTA HUKKUI

Arjeplog. — Kolme nuorta lappalaista hukkui aikaisin maanantaiaamuna Tjalmejaur-järvellä Arjeplogin pohjoispuolella vallinneessa ankarassa rajuilmassa.

HIRMUMYRSKY UNKARISSA

Budapest. — Yli 4,000 rakennuksen ilmoitetaan vahingoittuneen Tonavan alueella hirmumyrskyn kulkiessa Unkarin yli viikko sitten torstaina.

Unkarilainen uutistoimisto ilmoitti, että myrsky kulki myös Budapestin yli, jolloin se repi puita juurineen maasta, katkoi sähköpylväitä sekä lennätti kattotiiliä ja savupiippuja pitkin katuja.

Itämeren maiden naiset rauhansopimuksen puolesta

Rostock. — Viikko sitten keskiviikkona ja torstaina koolla olleessa Itämeren maiden, Norjan ja Islannin naisten 4. konferenssissa kysymys Saksan rauhansopimuksesta. "Haluamme valtioittemme rauhanomaista rinnakkainoloa yhteisen meren rannoilla erilaisesta yhteiskuntajärjestyksestä huolimatta", sanotaan konferenssin hyväksymässä vetoomuksessa.

Vetoomuksessa sanotaan Saksan militaristien vetäneen kaksi kertaa meidän vuosisadallamme Euroopan maat mukaan sotaan, joka on tuonut sanomattomasti kärsimyksiä mukanaan. Tämän vuoksi naiset eivät halua mitään tekemättä katsella, miten Länsi-Saksan militaristit jälleen lietsovat sotaa haluten tehdä Itämerestä NATOn hyökkäysalueen.

"Oman etumme nimissä, Itämeren alueen edun nimissä", sanotaan vetoomuksessa, "kannatamme täysin Saksan Demokraattisen Tasavallan taistelua rauhansopimuksen solmimiseksi, mikä merkitsisi tilien tekemistä selviksi toisen maailmansodan suhteen ja poistaisi atomisodan vaaran."

Naisten konferenssissa alustuksen esitti SDTn oikeusministeri Hilde Benjamin, joka omisti runsaasti huomiota kysymykselle Saksan rauhansopimuksesta. Lakitieteen tohtorina, joka henkilökohtaisesti joutui kärsimään fasismin aikana, ministeri Benjamin perusteli kysymyksen erittäin onnistuneesti ja selvsäti.

"Monin teistä askarruttaa kysymys, miksi rauhansopimus ja miksi juuri nyt? Eikö maailmassa ole 16 vuotta ollut rauhallista? Näin arvelee presidentti Kennedy, ja näin arvelee myös Länsi-Saksan hallitus", lausui Hilde Benjamin ja jatkoi:

"Mutta miten on asia? Juristina haluaisin sanoa: kansainoikeuden kannalta on itsestään selvää, että jokainen sota päättyy rauhansopimukseen ja naisena, joka on kokenut 12 vuotta Hitlerin fasismia, sanon: on erityisen tärkeää, että oikeus rauhanomaiseen elämään lopultakin voittaa Hitlerin sodan epäoikeudenmukaisuuden."

Ministeri Benjamin luonnehti Länsi-Saksan sodan jälkeistä kehitystä valtioksi. Länsi-Saksassa on korkeissa viroissa sellaisia henkilöitä kuin valtiosihteeri Globke ja entinen ministeri, liittopäivien edustaja Oberlander, sekä yli 1000 tuomaria, jotka Hitlerin oikeuslaitosta palvellessaan langettivat auliisti kuolemantuomioita fasisminvastustajille ja Saksan valloittamien maiden kansalaisille aivan mitättömistä syistä. Nyt näille verituomareille aiotaan myöntää korkeat eläkkeet samoin kuin entisille SS-miehillekin.

Konferenssin keskustelusta mainittakoon kansanedustaja Siiri Lehmosen voimakkain suosionosoituksin vastaanotettu puheenvuoro, jossa hän kertoi Suomen naisten rauhantoiminnasta.

SITÄ JA TÄTÄ

VAPAA MAA

Jumalle kiitos, tämä on vielä vapaa maa, missä voi mies tehdä mitä tahansa hänen vaimonsa haluaa.

— Kivikin lämpenee kun sillä kolme vuotta istuu — Japanilainen sananlasku.

— Yhdysvalloissa 1834 perustettu Delmonico-ravintolan ruokalistassa oli seuraavia lajeja: kuppi kahvia yksi sentti, soppa kaksi senttiä, pihvikeitto neljä senttiä, siankinkku ja munia taikka kanaa kymmenen senttiä, täysi ateria kaksitoista senttiä.

Tilatkaa Vapaus!

PÄIVÄN PAKINA

Saksanpolkkaa

Ylläolevalla otsikolla varustettuna kirjoitti Suomen rakennustyöläisten unionin äänenkannattajan "huomiotisija".

Saksan ongelmasta siksi mielenkiintoisen pakinan, että se sietää päästä myös tuhansien canadansuomalaisten rakennusmiesten nähtäväksi ja luettavaksi. Näin kirjoitti "Huomioitsija" mainitun lehden No. 25:ssä:

Pääministeri Hrushtshev ja presidentti Kennedyn Wienin neuvottelut näyttivät ensin sujuneen hyvin. Mutta Bonnissa oltiin tyytymättömiä ja heti neuvottelujen päätyttyä Länsi-Saksassa alkoivaat "aseveljijuhlat". Satojen tuhansien natsien kerrottiin kokoontuneen ja vaatineen kurkut käheinä maa-alueita ainakin Tshekkoslovakialta ja Puolalta luvaten samalla myös hävittää Saksan demokraattisen tasavallan. Bonnin valtiosihteeri Globke, jonka oikeastaan pitäisi istua Eichmannin rinnalla Jerusalemin lasikaapissa syytettynä kuuden miljoonan juutalaisen tuhoamisesta, lähetti aseveliriekkujaisiin sähkeen, jossa lupasi hallituksen tuen hyökkäyssotaa vaativille natseille. Myös Adenauer sanoi kannattavansa rajojen tarkistusta ja julisti jälleen, että Länsi-Saksan on saatava ydinaseita. Koko tämän villin sotamarssin säveltäjä istui naureskellen Washingtoinssa, että Yhdysvallat ryhtyy ehkä uudelleen kokeilemaan ydinaseita.

Moskovasta on vastattu näihin hyökkäilyihin tyynesti mutta selvästi. Hrushtshev on vastannut niihin useissakin puheissa ja puolustusministeri Malinovski Hitlerin hyökkäyksen 20 vuosipäivänä pitämässään puheessa. Uusille Hitlereille käy kuten entisellekin ja niin käy jokaiselle joka lähtee Länsi-Saksan rinnalla uuteen sotaan, todettiin näissä puheissa, muistutti jälleen, että Saksan antautumisesta on kulunut jo viisitoista vuotta eivätkä ehdoitta antautuneet Länsi-Saksan militaristit ole vielä suostuneet solmiamaan Yhdysvaltoihin, Englantiin ja Ranskaan nojaten he hourailevat uudelleen naapurimaiden miehittämisestä. Sen vuoksi Neuvostoliitto ehdottaa rauhansopimuksen allekirjoittamista tämän vuoden loppuun mennessä. Ainakin Saksan demokraattinen tasavalta suostuu allekirjoittamaan sen ja jos Länsi-Saksan hallitus ei suostu, eristää se itsensä saavuttamatta muuta kuin oikeuden uhkailla naapurimaitaan. Sosialistiset valtiot pitävät kyllä huolen siitä, ettei näitä uhkauksia toteuteta ainakaan sinnepäin. Jos natsipeto nousee, sillä ei ole muuta valintaa kuin iskeä omia liittolaisiaan.

Tämä ymmärretään sekä Bonnissa että Washingtonissa. Siksi Hrushtshevin asiallinen puhe on saanut kaikki sotatatsut takajaloilleen. "Hrushtshev uhkaa", kirkuvat Bonnin natsipäälliköt ja Moskovasta tulee kaikuna: "uhkaa . . . rauhansopimuksella". Totuushan on, että Länsi-Saksan hallitus uhkaa Puolaa ja Tshekkoslovakiaa jotka kannattavat N-liiton tarjoamaa rauhansopimusta. Washingtonnista julistettiin älykkäämmin: "Hrushtshev aloittaa ydinasekokeet". Tällöin tosin unohdettiin, että Hrushtshev sanoi Neuvostoliiton aloittavan ydinasekokeet, jos Yhdysvallat aloittaa..

Yhdysvaltojen eurooppalainen iskujoukko, Länsi-Saksan Wehrmacht, uhkaa nyt vakavasti Euroopan rauhaa. Adenauer juonittelee ja uhkailee päästääkseen samoihin asemiin, joista Hitler lähti 25 vuotta sitten valtaan nousunsa ensi vuosina. Ja vaikka Adenauer ei pystykään toistamaan historiaa, voi hän silti saavuttaa jotakin. Sillä yhä vieläkin natsismin ja fasismin vaikutuspiireissä on monessa pienessä maassa pieniä valtiomiehiä, jotka ovat valmiit toistamaan Väinö Tannerin sanat vuodelta 1942:

"Ei ole mitään järkeä sellaisessa toiminnassa, joka kaivaa maata Saksan voiman alta. Minä hylkään rauhan. Minä tiedän, että tämän johdosta suhteemme Amerikkaan katkeavat. Mutta sittenkin minä hylkään rauhan." (Mannerheimin muistelmista).

Atlantin sotaliitossa on jo kaksi pohjoismaatakin, Tanska ja Norja, joiden hallitsijat tahtovat olla Bonnin liittolaisia. He hylkäävät rauhan jo nyt, jolloin Adenauer ja Globke vasta valmistelevat sotaa.

Huomioitsija.

USA voitti L-Saksan leveällä marginaalilla

Wilma Rudolph saavutti uuden naisten 100 mn maailmanennätyksen 11,2, mutta sai vamman

Stuttgart. — Länsi-Saksa—USA yleisurheilumaaottelun toinen päivä oli ylivoimaisesti USA:n ja ottelu päättyi USA:n voittoon 29 pisteen erolla.

Vaikka maaottelussa ei olleetkaan mukana naiset, oli päivän ohjelmassa joitakin naisten lajejakin. 100 metrin juoksun voitti USA:n neekerityttö Wilma Rudolph ajalla 11,2, mikä on 0,1 sekuntia parempi entistä virallista maailmanennätystä. Wilma juoksi Rooman kisoissa tasan 11, mutta vahvan myötätuulen johdosta sitä ei hyväksytty ennätykseksi. Tällä kertaa kaksi seuraavaa oli myös USA:n neekerityttöjä.

Maaottelun toisena päivänä voittivat USA:n edustajat kahdeksan lajia päivän 10 lajista. Saksan Germar päihitti 200 metrillä USA:n Buddin saavuttaen ajan 20,7 ja Herings voitti keihäänheiton tuloksella 74.68.

Yhdysvaltalaiset voittajat olivat: 400 m aidat Cushman 50,4, kuula Silvester 18.42; 3,000 m esteet Jones 8.47,2; korkeus Thomas 215, 1,500 m Burleson 3,50,3, pituus Boston 801, 10,000 Gutnecht 29.46,8.

Kilpailujen jälkeen kieltäytyi Wilma Rudolph antamasta nimikirjoituksiaan kerääjille ja käveli vaivalloisesti, kun hänen reisilihaksensa oli venähtänyt 100 metrin juoksussa. Lääkäri vakuutti kuitenkin, ettei vamman parantuminen kestä monta päivää.

Maaottelun lopulliset pisteet: 120—91 USA:n hyväksi.

Neuvostoliitto--USA maaottelusta

Vaikka lähes kaksi viikkoa sitten Moskovassa suoritett yleisurheilumaaottelu muodostuikin tuloksiltaan loisteliaaksi, tehtiinhän siinä kokonaista 6 maailmanennätystä ja joissakin lajeissa kaadettiin maailmanennätys kahden miehen tai naisen toimesta, niin yllätyksiä ei tapahtunut.

Kilpailuissa pitivät pintansa maailmantilaston kärjessä olevat yleensä. Mutta jännitystä ei silti puuttunut, sillä aina oli voitto hiuskarvan varassa, kuten tavataan sanoa. Yllätysmahdollisuudet olivat siis ilmassa ja pitivät yleisöä jännityksessä.

Ja sitten molemmat osapuolet voivat olla tyytyväisiä lopputulokseen. Maailmanennätykset jakaantuivat tasan, kolme kummallekin. USA voitti miesten ottelun ja Neuvostoliitto naisten ja pääsi edelle yhteispisteissä.

Muuten kilpailu osoitti, että Neuvostoliitto on jälleen harpannut askeleen eteenpäin, kaventanut rakoa miesten kohdalla ja lisännyt sitä yhteispisteissä. Pikajuoksut ovat yhä niitä, joissa USA hallitsee — neekereiden avulla.

Huvittavaa ja iroonistakin on se, että USA, jossa neekerit ovat toisen tai kolmannen luokan kansalaisten asemassa, eivät saa monissa valtioissa maatkustaa edes samoissa bausseissa eikä aterioida samoissa ruokaloissa kuin valkoiset, joutyy käyttämäään neekereitä urheilumaineensa puolustamisessa.

Nytkin olivat mustat miehet niitä, jotka hankkivat voiton USA:n miehille. Lyhyessä viestissä oli pelkästään mustia, samoin pikajuoksujen voittajat, pituushypyn voittaja, korkeushypyn kakkonen jne. Molemmat USA:n naisten voitot olivat mustien tyttöjen hankkimia.

Entä sitten se yhdysvaltalaisten kiukuttelu siitä, kun venäläiset mainitsivat voittaneensa ottelun. USA:n puhemiehet sanovat, että niin ei saisi sanoa, koska he voittivat miesten ottelun.

Mutta eiväthän venäläiset sitä kiellläkään. Heitä ei tietenkään voi kieltää laskemasta yhteen molempien ottelujen pisteitä.

Neuvostoliittolaisten valmentaja Khomenkov sanoikin, että me suostuimme vain USA:n joukkueen edustajain pyynnöstä, että miesten ja naisten pisteet lasketaan erikseen, mutta se ei estä niiden yhteenlaskemista.

Hän huomautti edelleen, että olympialaisissa ja yleensä kaikissa maaotteluissa missä kerran naiset ovat mukana, lasketaan kaikkien hankkimat pisteet yhteen.

Hän edelleen antoi ymmärtää, ett. Neuvostoliitossa naiset ovat täysin tasavertaisia miesten kanssa — urheilussa kuten muussakin.

Sen voisivat hyväksyä USA:n urheilupomotkin, jos heidän naisjoukkueensa olisi menestynyt paremmin.

Jos USA:n urheilupomojen kantaa seurattaisiin, silloin voitaisiin tulla lopulta siihen, että otteluun hyväksytään vain ne lajit, joissa heidän miehensä tai naisensa voittavat.

Niin tuumii — Konkari.

Ei minkäänlaista rangaistusta Dan Waernille

Tukholma. — Viime lauantaina ilmoitettiin, että Ruotsin yleisurheiluliiton hallitus on todennut kokouksessaan, ettei Dan Waernin suhteen ole aihetta ryhtyä rangaistustoimenpiteisiin.

Lausunnossa sanotaan, että Waernin saamat korvaukset eivät tunnu korkeammilta kuin mitä muut tähtiurheilijat maailman eri puolilla ovat saaneeet.

Waern ja eräät liiton johtajat saavat kuitenkin huomautuksen eräiden seikkojen takia joita on tullut ilmi asiaa tutkittaessa. Myöskin ilmoitettiin, että voimassaolevien sääntöjen tiukempaa noudattamista tullaan vaatimaan.

Jolanda Balas nyt korkeutta 191

Sofia. — Viime sunnuntaina paransi Jolanda Balas jälleen kerran naisten korkeushypyn maailmanennätystä. Nyt hän sai tuloksen 191. Entinen ennätys 190 oli vain kahden päivän ikäinen.

Puolan Foiks pisteli 100 metriä 10,2

Varsova. — Puolan ja Tshekkoslovakian yleisurheilumaaottelussa lauantaina Puolan Foiks voitti 100 m ajalla 10,2. Se oli maaottelun paras tulos.

I-Saksa tarjoaa apua L-Saksalle

Berliini. — Saksan demokraattisen tasavallan ministerineuvoston varapuheenjohtaja Willy Stoph on lähettänyt liittokansleri Adenauerille sähkeen, jossa todetaan selkäydinlapsihalvauksen huolestuttava leviäminen Länsi-Saksassa sekä tarjoudutaan lähettämään rokotetta tätä sairautta vastaan.

Sähkeessä huomautetaan, että Itä-Saksassa tiedetään länsi-saksalaisten pyrkivän vastustamaan selkäydinlapsihalvausta Salk-rokotteella, jonka tehokkuus ei kuitenkaan ole riittävä. Itä-Saksassa on käytössä Sabin Tschumakow-niminen rokote, jolla koko väestö 40. ikävuoteen asti on rokotettu. Rokotuksen ansiosta ei vaarallinen tauti muodosta minkäänlaista ongelmaa Itä-Saksassa. Sähkeessä ilmoitetaan demokraattisen Saksan hallituksen olevan valmis toimittamaan Länsi-Saksaan heti kolme miljoonaa yksikköä em. rokotetta. Tämä määrä riittää suojelemaan lapset 14. ikävuoteen asti eniten uhatuilla alueilla, erikoisesti Ruhrilla.

Selostus ihmisen ensimmäisestä avaruuslennosta

Sanomalehdissä on julkaistu seikkaperäinen selostus ihmisen ensimmäisestä avaruuslennosta. esitämme sen seuraavassa eräin lyhennyksin.

* * *

Huhtikuun 12 päivänä 1961 Neuvostoliitossa suoritettiin ensimmäisen kerran historiassa ihmisen avaruuslento. Vostok-niminen avaruusalus, jonka hytissä oli lentäjä J. A. Gagarin, lähetettiin Maata kiertävälle radalle. Aluksen paino ilman kantoraketin viimeistä vaihetta oli 4,725 kiloa. Mittausten perusteella tarkistettujen tietojen mukaan radan lähimmän pisteen etäisyys Maasta oli 181 kilometriä, kaukaisimman 327 kilometriä ja kaltevuuskulma 64 astetta 57 minuuttia.

Ihmisen ensimmäisen lennon toteuttamiseen eri mahdollisuuksia pohdittaessa päädyttiin tulokseen, että tarkoituksenmukaisinta olisi suorittaa se Maata kiertävällä satelliittialuksella, koska tällainen lento raivaa ihmiselle tien välittömästi kosmokseen. Ballistista rataa pitkin tapahtuva rakettilento, jota ei itse asiassa voida katsoa avaruuslennoksi ja jonka tarkoituksena olisi pääasiassa sensaation tavoittelu, hylättiin. Ei siis ole sattuma, että neuvostoliittolaiset tiedemiehet ja suunnittelijat alun alkaen keskittyivät ponnistuksensa painavien ja suurikokoisten tekokuiden ja avaruusalusten rakentamiseen. Se onkin ollut periaatteena Neuvostoliitossa avaruuslentojen kehittämisen alalla.

Maaliskuussa 1961 suoritettiin kaksi viimeistä Vostok-aluksen tarkistuslentoa. Niiden aikana lentäjän istuimella oli nukke. Sitä paitsi kapselissa oli koe-eläimiä — koirat Tshernushka ja Zvezdotshka. Näiden lentojen ohjelma oli sama kuin se, jonka mukaisesti miehitetyn aluksen lento aiottiin suorittaa.

AVARUUSALUS VOSTOKIN RAKENNE

Satelliitti-aluksessa on kaksi pääosaa:

— Lentäjän hytti, jossa on lentäjän elintoiminnan turvaamiseksi sekä laskeutumislaitteet;

— kojeosasto lennon aikana toimivia laitteita sekä jarrutuskoneistoa varten.

Päästyään radalle alus irrottautuu kantoraketin viimeisestä vaiheesta.

Lento-ohjelman täyttämisen jälkeen, laskeutumisen edellä, alus käännetään suuntaamislaitteiston avulla tarvittavaan asentoon. Sen jälkeen radan määrätyssä pisteessä käynnistetään jarrutusmoottoristo, joka hiljentää vauhdin laskelmien mukaisesti. Tämän tuloksena alus siirtyy laskeutumisradalleen.

Ilmakehä alkaa jarruttaa. Laskeutumiskoneisto on valittu siten, että rasitukset, jotka syntyvät lentäjän laskeutuessa ilmakehän tiheisiin kerroksiin eivät ylittäisi elimistölle sallittua rajaa. Sen jälkeen, kun kapseli on laskeutunut määrättyyn korkeuteen, käynnistyy maahantulolaitteisto. Välittömästi laskeutuminen maahan tapahtuu alhaisella nopeudella. Jarrutusmoottoriston käynnistämishetken ja maahantulon välisenä aikana alus lentää noin 8,000 kilometriä. Laskeutumisvaihe kestää n. 30 minuuttia.

Kapseli on ulkopuolelta pinnoitettu lämpösuojakerroksella, joka estää sen palamisen ilmakehän tiheisiin kerroksiin laskeuduttaessa. Hytissä on kolme tähystysikkunaa ja kaksi nopeasti avautuvaa luukkua. Tähystysikkunoissa on kuumuudenkestävät lasit, joten lentäjä voi suorittaa tarkkailua koko ajan.

Lentäjä istuu ohjaamossa katapultoitavalla istuimella, joka on hänen työpaikkansa lennon aikana ja jota voidaan tarvittaessa käyttää kapselista poistumiseen.

Ensimmäisellä avaruulentäjällä oli yllään suojapuku, joka turvaa hengen ja työkyvyn säilymisen siinäkin tapauksessa, että hytti lennon aikana menettäisi tiiveytensä.

Aluksen varusteisiin kuuluvat lisäksi:

— kojeet ja laitteet, jotka ovat välttämättömät ihmisen elintoiminnalle (ilmastointijärjestelmä, paineensäätölaitteet, ruoka ja vesi sekä elintoimintajätteiden poistolaitteet);

— lennonvalvontakojeet sekä käsiohjausvälineet (lentäjän ohjauspöytä, kojetaulu, käsiohjauskoneisto jne.);

— laskeutumislaitteisto;

— radiolaitteet lentäjän ja Maan välistä yhteyttä varten;

— kojeiden, radiotelemetristen mittareiden ja erilaisten antureiden toimintaa koskevia tietoja autonomisesti rekisteröivät välineet;

— televisiolaitteet, joiden avulla lentäjää voidaan tarkkailla maasta käsin;

— ihmisen fysiologisia toimintoja rekisteröivä kojeisto;

— ohjauslaitteet;

— lentoradan mittauksesta huolehtivat radiojärjestelmät;

— lämpösäätövälineistö;

— virtalähteet.

Aluksen ulkopintaan on asennettu ohjauselimiä, orientoimiskojeita, lämpösäätölaitteiston sulkijat ja radioantennit.

Ohjaamo on paljon tilavampi kuin lentokoneiden ohjaushytit. Tuolissaan istuen lentäjä voi suorittaa kaikki tarvittavat työt — tarkkailla ympäristöä, pitää yhteyttä Maahan, valvoa lennon kulkua ja tarpeen vaatiessa ohjata alusta.

(Jatkuu seur. numerossa)

Jotkut St. Michaelin korkeakoulun pelurit ovat jättäneet liiton, voitettuaan tänä vuonna Memorial Cupin, koska pitkä pelikausi häiritsee opiskelua. Heidän valmentajansa David Bauer (yllä), joka myös on hyvä jääkiekkoilija, on siirretty St. Mark's-korkeakouluun Vancouveriin, missä ei ole jääkiekkojoukkuetta. Hän tulee toimimaan historian opettajana.

Viileä vastaanotto Adenauerille

Berliini. — Liittokansleri Adenauer on kierrellyt kahden päivän ajan Länsi-Berliinissä isännän tavoin, pitänyt puheita, poseerannut väestölle ja lehtimiehille, järjestellyt vastaanottoja ja lehdistökonferensseja. Kaikki tämä on tehty sen vuoksi, että saataisiin osoitettua Bonnin "oikeudet" Länsi-Berliinin nähden, totesi Pravdan kirjeenvaihtaja V. Kuznetsov Länsi-Berliinistä lähettämässään uutisessa. Kirjeenvaihtaja toteaa, että Adenauerin vierailu tuotti kaiketi tyydytystä militaristeille ja revanshisteille, mutta itse Länsi-Berliinin asukkaat ottivat Adenauerin viileästi vastaan. Kun Adenauer esim. poistui lehdistökonferenssistaan Bundeshausin rakennuksesta, tervehti häntä parikymmentä haukottelevaa henkilöä ja puolitusinaa poliisia.

Kuznetsov kirjoittaa:

Kaikkialle, minne Adenauer saapui ilmestyi myös hänen varjonaan "vallassa oleva pormestari" Willy Brandt. Brandt asetti bonnilaisen isäntänsä puheenjohtajan paikalle Länsi-Berliinin senaatin kokouksessa, joka oli kutsuttu koolle Adenauerin vierailun yhteydessä. Tämä ylimääräinen kokous todisti, miten syvälle o i k e i s t o sosialidemokraatit ovat Brandtin johdolla vajonneet. Senaatti ja Adenauer toivat suureleisesti julki yhteisen ohjelmansa Länsi-Berliinin suhteen ja korostivat "täydellistä yksimielisyyttä" tässä kysymyksessä. Tämän ohjelman mukaan kaupungissa säilyisi edelleen miehityskomento ja Länsi-Berliini liitettäisiin täydellisesti Bonnin valtakunnan juridiseen ja taloudelliseen järjestelmään.

Ennen paluumatkaansa Adenauer kutsui koolle lehdistökonferenssin. Yksikään Neuvostoliiton lehtimiehistä ei saanut kutsua tähän tilaisuuteen, ja kun he kuitenkin saapuivat sinne, heiltä kiellettiin sisäänpääsy.

Tarkasteltaessa Länsi-Saksan uutistoimiston DPAn selostusta, voidaan huomata, että liittokansleri ei sanonut mitään uutta eikä mitään järkevää. Hän vain esitti uudelleen vastustavansa ehdottomasti Saksan rauhansopimusta koskevan rauhankonferenssin koollekutsumista. Samoin hän ehdottomasti kieltäytyi neuvottelemasta Saksan demokraattisen tasavallan edustajien kanssa.

Vähän selostusta suurjuhlissa esitettävistä laulu- ja muista numeroista

Sudbury. — Vapaus lehdessä nimimerkki "H" pohjoisen kulta-alueen kirjeenvaihtaja, antoi ikäänkuin haasteen kuorojen kirjeenvaihtajille ja sanomalehtiraportteereille kirjoittaa kuorojen ohjelmistosta suurjuhlilla.

Tällä paikan päällä on ollut touhua kaikenlaista ja ne tiedotukset, joita on ollut lehden palstoilla, ovat olleet enemmän koko juhlatouhua koskevaa ja yksityiskohtaiset selostukset ovat jääneet sivuun. Ja on siinä ollut vähän vaatimattomuuttakin, koska me täällä kulutamme lehden tilaa paljon enemmän kuin kauempana olevat. Mutta koska asia tuli puheeksi niin kannetaan nm. "H:n" esitystä ja annetaan suurelle yleisölle tietää jo edeltäpäin mitä tuleman pitää.

Sävel-kuorolla on ollut tapana ottaa ohjelmistoon mikäli niitä on ollut saatavissa, omien säveltäjiemme töitä vaikka ne eivät aina teknillisesti olisi niin hyviä kuin vanhojen mestarien sovitukset. Tällä kertaa olemme saaneet mieskuorolle tunnetun kansalaisemme Helen Grenonin sovittaman "Huuhkaja", joka on erikoinen ja vaikuttava, eikä tiettävästi ole kuorolle sovitettuna laulettu missään. Naiskuoro laulaa vieläkin "Kummia kuuluu", joka nimikin jo sanoo, että siinä on vähän huumoriakin joka meidän kuorolauluissamme on niin niukasti. Sekakuorolla on taas mahtava "Kevät Marssi" joka on meille uusi vaikka sitä on kuultu vuosikymmeniä. Sitten herkkä "Neekeri Äidin kehtolaulu" ja englanninkielinen "One World" joka on ajankohtainen sisältönsä puolesta ja joka säestyksineen tempaa kuulijat mukaansa (toivon niin) soolo osaa laulaa kuoromme nuoret työt ja säestyksestä huolehtii Helen tunnetulla taidollaan.

Mutta ennenkaikkea haluaisin kertoa kuorolauluja joita kaikki kuorot laulavat yhdessä. Niihin kuuluu mm. nim. "H" mainitsema ikiihana Sibeliuksen "Finlandia", kaunis "Syyslaulu", leikillinen "Kosioretki" ja aina yleisöön menevä "Hehkui Hiillos", vain muutamia mainitaksemme. Yhdistyneet mieskuorot laulavat tunnelmallisen "Pohjan Meri" hyvin sointuvan "Itämaille" ja reippaan "Kulkijain Marssin". Yhdistyneet naiskuorot esittävät ennen lauletun, mutta kauniin "Laula". Ty Lembergin sovittaman leikkilaulun "Oi on täynnä reppuni" ja työläisäideille omistetun herkän "Äidin muistolle" jonka kuultuaan varmaan moni pyyhkii silmäkulmaan.

Yleisesti voidaan sanoa, että yhteiset kuorolaulut ovat taidolla valitut ja vaikka joukossa on joitakin ennen laulettuja niin uusia on kuitenkin enemmistö ja uusia meidän oloihimme sopivia lauluja on aika vaikea saada. Osa näistä mainitsemistani lauluista esitetään sunnuntai-illan juhlakonsertissa, mutta kuorojen yksityiset kappaleet kaikki esitetään lauantaiiltapäivällä ja sunnuntaina.

Ulkoilmajuhlille antaa oman leimansa myös torvisoittokunta, johon tullee soittajia monelta paikkakunnalta. Soittokunnan esitykset kauniin luonnon keskellä aina kuulostaa mahtavalta. Tahtipuikkoa heiluttaa tunnettu musiikkimiehemme ja Toronton kuoron entinen monivuotinen johtaja G. Gustafson. Kaunis näkemä on katsojat juhlakulkueessa, jossa värikkäisiin voimisteluupukuihin puet naislaulajat, miehet valkoisine paitoineen esiintyvät ja jonka marssin on sommitellut tunnettu voimistelija veteraanimme Jack Hymander.

Juhlanäytelmästä "Erämaiden Orjat", muutama sana. Melkein kaikki tuntevat tämän näytelmän ja tietävät, että Alfred Hautamäkivainajalla oli terävä, oikeaan osuva kynä, joka itse oli kokenut kaiken sen mitä hän on näytelmässään sanonut, tehostaen sanottavansa kauniilla lauluilla niin uskoa täytyy että näytelmässä elää mukana. Reippaat laulut. hyvien laulajien esitelmänä kuten yksi laulajista voidaan mainita "Seppä Essu", Beaver Laken "Rautavaara" (Eero Kinos) ja kämpän tiskari (Rauha Mäki) ja monet muut. Joukkolaulut on mainiosti harjoitettu ja koko näytelmä on kerrassaan mukaansa tempaava. Suksi joka on näytelmän ohjannut on tehnyt tarkkaa työtä heti roolijaosta lähtien.

Siis rientäkää kaikki Sudburyyn suurjuhlille katsomaan, kuulemaan ja nauttimaan. Suurjuhlaterveisin,

S.P.

Sudburyn suurjuhlassa on täkäläisten maanmiestemme kulttuurivoimien pääkatselmus, jonka yhteydessä ei ehkä nähdä vallan näin juhlavaa kulkuetta, minkä järjestivät Suomen työläisnaisliikkeen jäsenet 60-vuotisjuhlansa kunniaksi. Mutta paljon samantapaista ja samanhengistä juhlamieltä kohottavaa nähdään elokuun 5—6 pnä Sudburyn suurjuhlassa.

Munia vai äänioikeus

Oletteko, arvoisa lukija, koskaan ollut kanalassa?

Jaa, että olette ollut! Eikös vain olekin, se kanala melkoisen äänekäs paikka? kirjoittaa Helsingissä ilmestyvän Suomen laajimmin leviävän työväen päivälehden Kansan Uutiset-lehden pakinoitsija "Taavetti ja jatkaa:

Olettekos koskaan joutuneet sellaiseen seuraan, jonka enemmistön muodostavat nk. seurapiirinaiset?

Ettekö? No, ei siitä kannata olla murheissaan, jos kerran on kanalassa käynyt . . .

Jokainenhan nyt sentään kanan tuntee. Kana on kukon puhelias rouva, joka kaikkina niinä väliaikoina, jolloin ei kehu tai toru ukkoaan, marmattaa kuitenkin jostain muusta asiasta: milloin on sää madot vikkeliä. Koskaan kanamuorin asiat eivät ole sellaisella kannalla, että kaakattaminen loppuisi . . . kana ja kaakattaminen kuuluvat yhtteen.

"Äänioikeus pois kommunistikanalta". Ja tuon otsikon jälkeen seurasi Wienin kautta tullut uutinen, jossa kerrotaan miten Tshekkoslovakiassa eräässä kanalassa on 3,000 kanaa lopettanut kaakattamisen saatuaan hormooniruiskeita. Mutta kaakattamisen asemasta nämä kanat ovat innostuneet munimaan vallan tavattomasti. Viime vuonna näiden sanotaan tehneen 120,000 munaa enemmän kuin edellisenä vuonna, jolloin ne vielä kaakattivat . . .

Joten kummallisella mallilla ovat asiat maailmassa. Kaikenkarvaiset sosialistit ja kommunistit panevat kokeiluillaan maailman järjestyksen aivan sekaisin. Ei riitä, että arot alkavat jo kasvaa vehnää ja joet kääntää juoksuaan, vaan tämän lisäksi nämä hyväkkäät tekevät matkoja avaruuteen, lyhentävät työviikkoa ja työpäivää, korottavat palkkoja ja alentavat hintoja sekä poistavat veroja. Ja nyt, viimeisenä

(Jatkuu sivulla 4)

Endicott kannattaa rauhansopimusta

Toronto. — USA:n hysteria Berliinin johdosta on suureksi osaksi keinotekoista tohinaa, sanoi tri James Endicott. Sen avulla yritetään saada miljardeja dollareita lisärahoja joilla pönkitetään ontuvaa kotimaista taloutta. Se on ase jolla kiskotaan dollareita uusia sota-aseita ja n.s. ulkomaista avustusta varten kongressilta.

Lausunnon antoi tri Endicott, "Neues Deutschland" nimiselle Berliinin johtavalle sanomalehdelle. Hän jatkoi, että rauhansopimus Itä-Saksan ja Länsi-Saksan kanssa on välttämätön tällä hetkellä, koska Länsi-Saksan aseistautuminen lisääntyy ja kasvava natsismi on vakavana uhkana maailman rauhalle. Kaikkien, jotka vastustavat atomisotaa, tulee heti ryhtyä hajoittamaan sitä vaarallista "aikapommi"-pesäkettä, jonka Länsi-Saksan aseistautuminen on istuttanut Euroopan sydämeen. Nykyiset rajat Itä-Euroopassa tulee taata ja natsien kostosuunnitelmat pitää lopettaa ja yleinen aseistariisunta aloittaa. Se on ainoa pelastus Saksan ja koko Euroopan kansoille, kuin myöskin koko ihmiskunnalle.

Tämä keinotekoinen kriisi Berliinin johdosta voitaisiin helposti lopettaa joko YK:n tai kansainvälisellä sopimuksella joka samalla kertaa estäisi Bonn—Pentagonin tulemasta vaaralliseksi akseliksi. Tri Endicott uskoi yleisen mielipiteen olevan tällaiselle sopimukselle myötämielisen täällä Canadassakin.

KAIKENLAISIA VAKUUTUKSIA
O.K. JOHNSON & ASSOCIATES LIMITED
Soittakaa tai kirjoittakaa
OLAVI NUMMINEN HI. 4-3356
HELEN HIRVONEN WA. 3-4378
697 Bay St., Toronto, Ont. EM. 6-8586

MAAILMAN PARHAIMPIA SONY-merkkisiä TRANSISTORI-RADIOITA

Vapauden liikkeestä on nyt saatavissa näitä erittäin vähällä paristosähkövoimalla toimivia pienoiskokoisia radioita, jotka soveltuvat erinomaisesti käyttöön matkustaessa, autossa, metsästys- ja kalastusmatkoilla — lyhyesti sanottuna vaikka missä, jossa ei ole saatavissa tavanomaista sähkövirtaa.

Varastossa on seuraavia malleja:

TR-608
3½ tuuman kovaääninen, painaa vain 2 paunaa, toimii 6 kuukaudesta vuoteen 3:lla taskulampun patterilla.
HINTA $49.95
• 6 TRANSISTORIA

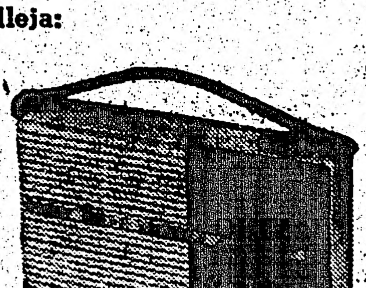

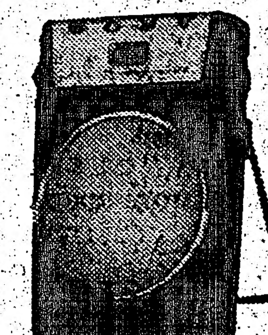

TR-610
Kevein, ohuin malli — 2½ x 4¼ t. Pienin näistä radioista, sopii vaikka paidantaskuun, painaa vain 8 unssia.
HINTA $49.95
• 6 TRANSISTORIA

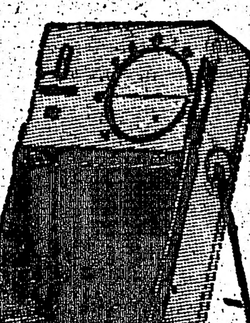

TR-86
Kevein valmistettu 8 transistorin radio, painaa vain 10 unssia. Kykenee vastaanottamaan kauempanakin olevat asemat.
HINTA $59.95

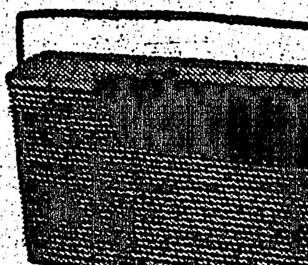

TR-75
Erittäin siro näöltään, varustettu 7 transistorilla. Kolmessa taskulampun patterissa riittää sähkövoima aina vuoteen asti.
HINTA $59.95

TR-710Y

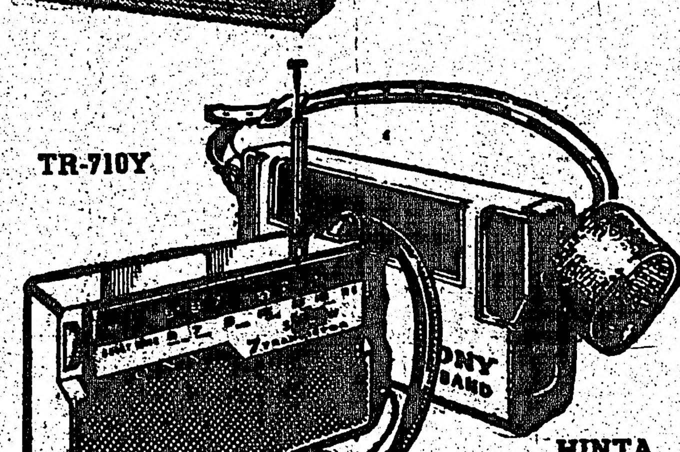

HINTA $79.95
Yksi parhaimmista transistoriradioista. Ottaa vastaan tavallisten aaltopituusasemien lisäksi lyhytaaltoasemia. Mittasuhteiltaan 6⅛ x 3½ x 2⅛ t. 8 transistoria, ulosvedettävä antenni.

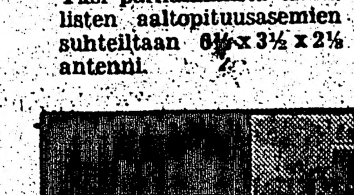

TR-84 HINTA $69.95
Erittäin tehokas radio, jonka ääni on selvä, täyteläinen ja voimakas. Erittäin herkkä vastaanotossa. Mitoiltaan 7¾ x 4¼ 1 1/16 t. Painaa alle 2 paunaa. Koneistoon sijoitettu antenni. 8 transistoria, toimii 12 kuukautta 3:lla taskulampun patterilla.

NÄISTÄ RADIOISTA VOIDAAN ANTAA 10 PROS. ALENNUS KATEISMAKSULLA OSTAJILLE.

Vapaus Publishing Company Limited
100 ELM ST. W. SUDBURY, ONT.

Kaksi viikkoa enää aikaa valmistautua Sudburyssa elok. 5 ja 6 pnä vietettävään suurjuhlaan

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

58 EKKERIN FARMI MYYTÄVÄNÄ Wanupissa, kahden huoneen asunto ja sauna. Kysykää: Mrs. Jenny Hellman, 16 Garson Rd., Garson, Ont., OX 3-2005. (20-22-25)

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. OS. 4-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ "A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

SANTAA, SORAA JA TÄYTEMAATA
LAMMI BROS.
Puh. OS. 4-7588 ja OS 4-3382
R. R. 2, Sudbury, Ontario

L. Y. Lacourciere
Nykyaikaiset silmien tarkastus- ja silmälasien valmistuslaitteet.
Myös valmistamme silmämunalinssejä ja silmälaseja lääkärin reseptin mukaan.
Puh. OS. 4-5156, kotiin OS. 3-2674
36 Elm St. E. yläk., Sudbury, Ont.

Lacourciere & Lacourciere
LAKIMIEHET JA NOTARIOT
PUHELIN OS. 5-8221
18 Durham St. S., Sudbury
Uuden Toronto-Dominion pankkirakennuksen yläkerrassa

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori OS. 4-4014
kotiin OS. 3-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN OS. 4-6797
164 Elgin St. S., Sudbury

Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. OS. 5-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTAVARAT PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

"Erämaiden orjat"-näytelmän harjoitukset Työn Puistossa torstaina, heinäkuun 27 pnä, alkaen klo 7.30 illalla.

Ravintolakomitean kokous Alertsin kentällä lauantaina, heinäkuun 22 p kello 12.30 päivällä.

Suurjuhlan majoituskomitean kokous Työn Puistossa maanantaina, heinäkuun 24 pnä kello 8 ip. Jos voitte ottaa juhlan ajaksi vieraita vastaan, joko yhden tai useamman, ilmoittakaa siitä majoituskomitealle.

Työn Puiston sauna ja ravintola yleisön palveluksessa. Sauna avoinna lauantaisin, sunnuntaisin ja keskiviikkoisin. Hyvä uimaranta ja mainio kenttä. Ravintolasta saa aterioita, välipaloja, kahvia ja virvokkeita. Sisäänpääsyä ei kenttäalueelta peritä.

Alertsin ja Visan yhteiset "ristiäiskemut" — tanssit lauantaina heinäkuun 22 pn iltana Wanupin suomalaisella haalilla, urheilukilpailut uudella kentällä Wanupissa sunnuntaiaamuna ja sunnuntai-iltana yhteinen juhla Wanupin haalilla alkaen klo 8.

Roimat talkoot Alertsin kentällä lauantaina, heinäkuun 22 pnä alkaen kello 8 aamulla. Tarvitaan kirvesmiehiä, maalareita ja muita työmuurahaisia rajaton määrä. Tervetuloa suurjuhlan valmistelutöihin!

Kaksipäiväiset kemut Wanupissa

Wanupissa on tulevan viikonlopun aikana, heinäkuun 22 ja 23 pnä v- ja u.-seura Alertsin ja Visan yhteisin voimin järjestetyt kaksipäiväiset kemut. Lauantaina tanssitaan Johnsonin yhtyeen musiikin tahdissa. Samassa tilaisuudessa jaetaan vielä senttiluppujen lahjapalkinnot. Sunnuntaiaamuna on ripeät kilpailut näiden seurojen yhteisellä kentällä Wanupissa ja sunnuntai-iltana suuri yhteinen juhla CSJ:n Wanupin osaston kodikkaassa haalissa.

Päiväohjelmaan kuuluu sunnuntaina erinäiset seurapelit, mukaanlukien tarkka-ampujain voimanmittely. Emännät tarjoilevat hyvän illakkeiton kahdentoista tienoissa ja luonnollisesti myös kahvi-kultaa. Tervetuloa Wanupin 2-päiväisiin kemuihin.

Universal Electric
K. Jokinen
1451 Paris St. OS. 5-2724
ASENNUKSIA - KORJAUKSIA

KAIKENLAISTEN KIINTEIMISTÖJEN MYYNTI- JA OSTOPALVELU
EMIL KIVIAHO
KIINTEIMISTÖTOIMISTO
Puh. OS. 5-6622 ja OX 2-4581
58 Lisgar St. S. Sudbury

TEUVO A. ELORANTA
LAKIMIES
DeDiana & Yankovich
LAKITOIMISTOSSA
Puh. OS. 4-4289, kot. OS. 4-7359
7 Cedar St. Sudbury, Ontario

SUOMALAINEN PARTURI
MARTHA MÄKI
KING EDWARD
PARTURILIIKKEESSÄ
King Edward Hotellin alakerrassa
LUOTETTAVA PALVELU

North End Bakery
Inga ja Ilmari Tolmunen
Suosittuja leipomotuotteita
Puh. OS. 5-6811
395 Melvin Ave. Sudbury

Juhlatunnelma ja -innostus nousee nopeasti täällä Sudburyssa

Sudburyssa ja koko nikkelialueella nousee nopeasti yleisinlainen jännitys lähestyvän suurjuhlan johdosta.

Ohjelman esittäjät, juhlapaikkojen kunnostajat ja muut aktiivijäsenet ovat luonnollisesti tunteneet juhlajännitystä jo pitemmän aikaa, mutta nyt kun on enää vajaa kaksi viikkoa jäljellä juhlien alkamiseen, tämä juhlakuume on ruvennut leviämään henkilöstä toiseen ja talosta taloon.

Kaikkialla tehdään suunnitelmia vieraitten vastaanottamiseksi, yöpaikkojen järjestämiseksi jne. Kaikkialla kysellään, tuleekohan se tai tämä tuttava ja ystävä Vancouverista, Torontosta, Montrealista, Timminsistä tai Port Arthurista. Toiset aprikoivat, että tunnenkohan enää sitä kaveria, jonka kanssa Bennettin nälkävuosina piittailtiin rannasta rantaan, mutta nyt tulee muiden juhlavieraitten mukaan hieman inhimillisemmällä kyydillä tänne nikkelipe-rukalle?

Kaikkein kovimmilla ovat sentään ohjelman esittäjät, urheilijat ja toimitsijat, joiden tavoitteena on saada juhla mahdollisimman onnistuneeksi ja juhlavaksi, sekä samalla myös läheiseksi ja kiehtovaksi.

Onko sitten ihme, vaikka juhlatunnelma ja -jännitys onkin jo melko korkealla ja nopeasti nousemassa täällä "pääkallon" paikalla?

Puristuksessa olevat pikkuliikkeet jatkaisivat päivää illasta

Kaupungin valtuusto ilmaisi tiistaina mielipiteensä, että mikäli vähittäiskauppiaiden yhdistyksen jäsenet haluavat muutoksia liikkeiden aukioloaikaan, niin mainitun yhdistyksen tulee tehdä muutosehdotuksia asian suhteen.

Vähittäiskauppiaiden yhdistys vastustaa liikkeiden nykyistä aukioloaikojen pidentämistä puoliyöhön siinä mielessä että ne voisivat kilpailla suurliikkeiden kanssa. 35 pienempää väihittäiskauppiasta esitti äskettäin yhteisen anomuksen sa liikkeiden aukioloaikojen pidentämiseksi. Nykyisten säädösten perunsteella liikkeet voivat olla auki kello yhdeksään asti tiistaisin ja perjantaisin.

Leivän hinta voi nousta

Paikallinen päivälehti kertoi torstaina, että leivän hinta voi nousta Sudburyssakin sentillä tavallista ja kolmella sentillä erikoisleipää kohti.

Cecutti's Bakery Ltd:n edustajan, Oscar Cecuttin kerrotaan sanoneen, että aineiden ja välineiden hintojen nousu pakottaa leivän hinnan kohottamisen. Hän ei sanonut milloin leivän hinta kohoaa, mutta selitti kuitenkin, että valkoisen leivän hinta kohoaa sentillä ja ruisleivän hinta kahdella sentillä leipää kohti.

KAUNIITA
KUKKIA
KUKKAKIMPPUJA
KUKKALAITTEITA

LOUGHEED
FLOWER SERVICE
Puhelin OS. 3-9596
79 Durham St. S. Larch kat. kulm.
60 Eyre St., Sprucen kulmassa
SUDBURY

Osasto No. 598 johto kärjistää tilannetta

On pidättynyt 3 kuukautta maksamasta jäsenveroa kansalliseen keskukseen; jäsenistön äänioikeudet nyt vaarassa

Torontolaiset päivälehdet kertoivat torstaina, että mainehikkaan Mine-Mill union Sudburyn osaston jäsenten sääntömääräiset oikeudet ovat joutuneet toistaiseksi uhatuksi sen vuoksi kun osasto No. 598:n oikeistojohto on politikointinsa tueksi pidättänyt jäsenverojen maksusta kansalliselle keskukselle.

Saatujen tietojen mukaan Sudburyn osasto No. 598 on nyt maksamatta kaikkiaan $100,000 jäsenveroa kansalliselle keskukselle sen vuoksi kun osaston oikeistojohto päätti toukokuussa lopettaa näiden maksujen suorittamisen. Torontossa kokoontuneessa Mine-Mill Unión kansallisen johtokunnan kokouksessa todettiin, että sääntöjen mukaan osasto 598 on menettänyt jäsenverorästinsä vuoksi "hyvän jäsenyytensä" uniossa, tarkoittaen se sitä, että osasto No. 598 on edelleen Mine-Mill union jäsenyydessä mutta sen jäsenet eivät voi osallistua kansallista kysymyksistä tehtäviin päätöksiin — virkailijain vaaleihin jne.

Samalla kertaa MineMill union kansallisen johtokunnan edustajat torjuivat huhut, että mainittu unio aikoo liittyä International Brotherhood of Teamsters unon. "Miksi meidän pitäisi liittyä siihen kun kaiken aikaa olemme yrittäneet päästä CLC:n jäsenyyteen" sanoi Länsi-Canadan varapresidentti Harvey Murphy.

Mine-Mill unio erotettiin CCL:sta ns. Marshalin suunnitelman päivinä vissien poliittisten vaikutteiden johdosta muka sillä perusteella, että kaivosmiehet olivat valinneet unionsa johtoon väärin ajattelevia johtajia. Sen jälkeen on CLC hyljännyt kerta toisenperään Mine-Mill union uudet jäsenanomukset samaisen "väärinajattelun" perusteella.

Sudburyn osaston No. 598 nykyinen oikeistolainen presidentti Don Gillis ja hänen johtamansa oikeistolainen ryhmä on useita kertoja herättänyt kysymyksen Sudburyn osaston CLC:n liittymisestä, mutta tie on noussut pystyyn hänenkin kohdaltaan pääasissa siitä syystä, kun terästyöläisten unio vaatii vissin "kaupan" perusteella kaivosmiesten "järjestämisoikeutta" itselleen. "Terästyöläisten union johto ei ole yrittänytkään salata sitä, että se haluaa (Mine-Mill unioon kuuluvan) Sudburyn osaston liittyyän terästyöläisten unioon" sanoi Globe and Mail-lehden työväenasiain toimittaja Wilfred List torstaina.

Mine-Mill union kansallinen edustajakokous pidetään Edmontonissa ensi syyskuussa, mutta kun Sudbury oikeistojohta on pidättänyt jäsenverojen maksamisesta union sudburylaiset jäsenet voivat tämän vuoksi menettää äänioikeutensa tässä edustajakokouksessa.

Kaikkien pahin puoli asiassa on kuitenkin se, sanoi suomalainen kaivosmies, että nikkelikaivajain työehtosopimus tulee uusittavaksi tänä vuonna. Mine-Mill Union kansallisen johdon taholta on esitetty rivien yhdstämistä ja yhteistä esiitnymistä mahdollisimman hyvän työehtosopimuksen saavuttamiseksi — mutta sudburylainen oikeistojohto on ilmeisesti kärjistänyt tilannetta pidättymällä alkeellisimmistakin yhteistoimintamenetelmistä, jäsenverojen maksusta! Nykyinen kolmivuotinen työehtosopimus kuluu umpeen ensi marraskuussa.

Mr. Listin kertoman mukaan osasto No. 598 varapresidentti Donald McNabb on sanonut: Me voimme nyt tehdä mitä haluamme pyytäesämme apua ja tukea CLC:ltä meidän työehtosopimusneuvotteluissamme."

Kaikki Alertsin jäsenet kokoukseen torstaina

Ensi torstaina, heinäkuun 27 pnä kello 7.30 ip. pidetään Alertsin jäsenistön kokous Työn Puistossa. Lukuisia tärkeitä kysymyksiä esillä, joten toivotaan runsasta osanottoa.

Siis kaikki jäsenet kokoukseen ensi viikon torstai-iltana.

Hälyytys savun johdosta Hardy kaivoksessa

Savun nousu Hardy kaivoksen 750 jalan tasanteelta johti siihen, että stope-pomo A. Nelson antoi palohälyytyksen ja noin 100 kaivosmiestä evakuoitiin työpaikalta.

Noin tunnin kuluttua kaivoksen pelastusjoukkue 875 jalan tasanteelta löysi kyteviä puita ja sammutti tulen. Paikalle jätettiin palovartijat ja seuraavan työvuoron miehet menivät työhön kuten tavallista.

M-M protestoi viranomaisille ns. pommijutuista

Mine-Mill and Smelter Workers union Canadan osaston kansallisen johtokunnan kokouksessa päätettiin lähettää kaksi protestikirjettä oikeusviranomaisille siitä kun ei ole selvitetty väitettyjä autojen räjäyttämistapauksia.

Maakunnan prokuraattori Kelso Robertsille lähetetyssä kirjeessä ilmaistiin union kansallisen johtokunnan huolestuneisuus siitä kun maakuntapoliisit eivät ole suorittaneet tiukkoja tutkimuksia toukok. 6 pnä tapahtuneesta J. L. O'Connorin auton räjäyttämisyrityksestä. Myös ilmaistaan huolestuneisuus siitä kun toukokuun 30 tapahtuneeksi väitetystä osasto 598 rahastonhoitajan auton räjäyttämisväitöstä ei ole selvitetty. Union kansallisen komitean lähettämässä kirjeessä sanotaan:

"Me haluamme osoittaa, että union paikallisosasto on luvannut palkkion, mutta tähän päivään mennessä asia on selvittämättä ja näyttää siltä, ettei asian selvittämiseksi ole vakavasti toimittukaan."

Liittovaltion oikeusministeri D. Fultonille lähetetyssä kirjeessä pyydetään RCMP:tä suorittamaan tutkimuksen näistä väitetyistä räjäytämisyrityksistä.

Sudburyn seudulla sanotaan nähdyn muutamia sääskiä

Pitkäkoipiset, terävänoukkaiset ja verenhimoiset sääsket ovat nikkeliseudulla nyt yleisen puheen aiheena kesälomaisten ja sunnuntaikalastajain keskuudessa.

Aimo Mäki väitti nähneensä viime sunnuntaina yhden tai useampiakin sääskiä "pikku-Penagen" länsipuolella. Topi Hakala sanoi Esterin nähneen toisen sääsken saman järven itäpäässä. "Isollakin Penagella" ja muilla järvillä väitetään nähdyn muutamia pitkäkoipisia verenimijöitä. Eräs etelä-ontariolainen turisti kirosi erikoisesti mustia kärpäsiä, jotka "haukkaavat palan pois ihosta, lentävät puun oksalle syömään sitä, ja irvistelevät sieltä uhrilleen."

Vakavasti puhuen, jatkuvien sateiden, erittäin kuuman ja kostean ilman sekä kaiken lisäksi poikkeuksellisen tyynen sään takia Sudburyn seudulla on nyt enemmän sääskiä kuin miesmuistiin heinäkuun aikana. Onneksi ilmojen haltija lupaa kuivempaa säätä ja pientä tuulta, että sääskistäkin selvitään. — W.

Ontarion metsäpalot eivät aiheuta huolestuneisuutta

Port Arthur. — Maa- ja metsädepartmentin tämän piirin johtaja William Cleavelay sanoi torstaina, että Sioux Lookoutin alueella paloi sillä hetkellä 31 metsäpaloa, mutta että ne eivät antaneet mitään syytä huolestumiseen

Hän sanoi, että jotkut näistä metsäpaloista olivat poissa kontrollista, mutta ne eivät siitä huolimatta olleet "probleemeja". Port Arthurin piirissä ei ollut sillä hetkellä palamassa yhtään metsäpaloa.

Red Laken, Pickel Laken ja Armstrongin alueilla satoi jossain määrin vettä.

Vettä tuli kuin kaatamalla taas torstaina

Torstaina ja perjantaita vasten yöllä saatiin Sudburyssa taas sadevettä kuin kaatamalla. Ukkonen jyrisi ja salamat leimusivat katujen ja ojien sekä monen kellarenden täyttyessä vedestä. Noin tunnin aikana sanottiin sataneen virallisesti 2 tuuman vahvuudelta — eräitten tietojen mukaan peräti kolme tuuman vahvuudelta vettä.

Siitä huolimatta sää on edelleen lämmin ja ilma kostea. Sääennustaja lupailee yhä sade- ja ukkoskuuroja sekä hyvin lämmintä ja tyventä ilmaa. Salaman sanotaan iskeneen moneen taloonkin Sudburyssa, varsinkin Lockerbyssa, mutta mitään vakavampaa vahinkoa se ei kuitenkaan aiheuttanut. Salama sytytti useita pieniä paloja.

USAn yhtiö uhkasi canadalaista Kuubavierailuaikeista

Vancouver. — Oil, Chemical and Atomic Workers International union paikallisosaston presidentti Jerry LeBourdais ilmoitti täällä tällä viikolla, että hänen työnantajansa, yhdysvaltalainen Shell Oil-yhtiö on uhannut erottaa hänet työstään jos hän ottaa vastaan Kuuban hallituksen kutsun vieraílla Kuubassa sen maan vallankumousmuistopäivänä, heinäkuun 26.

Mr. LeBourdais työskentelee mainitun yhtiön öljynjalostuslaitoksessa Burnabyssa.

Hän sanoi, että oli siviilioikeuksien loukkaamista sellainen jotta USA:n yhtiö voisi uhata häntä Canadassa työstä erottamisella vain siitä syystä, että hänellä on aikeita vierailla ulkomailla.

Kaksi viikkoa sitten lähetettiin mr. LeBourdaisille kutsu Kuuban Ottawan lähetystöstä kehoittaen häntä osallistumaan Kuuban vallankumousjuhlaan Havannassa ja hän oli järjestänyt viisi työläistä paikalleen siksi viideksi päiväksi kuin hän olisi poissa työstä.

Avoimet sotatoimet Ranskan ja Tunisian välillä

(Jatkoa 1. sivulta)

päivänä laskuvarjojoukkoja Bizerteen. Sinne pudottuaan nämä laskuvarjojoukot osallistuivat heti taisteluun tunisiailaisia vastaan. Pariisista on tiedoitettu ranskalaisten pommittajakoneiden pommittaneen "menestyksellisesti tunisialäisia tukikohtia" ja hävit äneen tunisialaista tykistöä .

Epävirallisten tunsiailaistietojen mukaan näissä sotatoimissa on jo kuollut 150 tunisialaista. Satoja muita on haavoittunut ja loukkaantunut.

Lontoo. — Moskovan radio sanoi torstai-iltana Ranskan hyökkäystä Tunisiaa vastaan tuomittavaksi rikokseksi. Samalla Moskovan radio syytti, että ranskalaiskenraalit vehkeilevät uuden verilöylyn järjestämiseksi afrikkalaiskansoja vastaan. Se sanoi:

"Ranskan asevoimien on lähdettävä Bizertesta".

Tunis. — Algerian väliaikainen hallitus kehoitti Tunisiassa olevia algerialaisia liittymään vapaaehtoisina taisteluun Tunisian puolustamiseksi Ranskan hyökkäystä vastaan.

Mitään ei ole vielä sanottu siitä, hyväksyykö Tunisia asevoimiinsa näitä algerialaisia vapaaehtoisia.

Näpistelystä epäilty riisuttiin Japanissa ilkialastomaksi

Tokio. — Osaka-kaupungin transporttilautakuntaa nuhdeltiin keskiviikkona liikaintoilusta nuoren maksujen kerääjättären tarkastamisessa.

Epäiltynä siitä, että hän oli varastanut linja-auton varoja $2.20, ko. neitonen riisuttiin tarkastuksessa aivan alastomaksi.

Japanilaiselle firmalle Suezin kanavan ruoppaus

Tokio. — Eräs japanilainen firma ilmoitti tällä viikolla, että sille on myönnetty $4,760,000 Yhdistyneeltä Arabitasavallalta Suezin kanavan ruoppausurakka. Tasavalta aikoo kaksikertaistuttaa kanavan leveyden ja syventää sitä noin 42 jalkaan.

TILATKAA VAPAUS!

Junamies pidätetty kiristämisestä

Toronto. — Dovercourt Roadilla asuva 26 vuoden ikäinen junamies Stanley John Hellam pidätettiin keskiviikkona syytettynä kiristämisyrityksestä. Hän oli uhannut saattaa erään naisen poliisin huomioon ellei tämä maksaisi hänelle $100. Junamies väitti, että nainen ei ollut totellut hänen pysähtymismerkkiään.

Watford Avenuella asuva Marlene Flash sanoi salapoliiseille James Readille ja Harold Lambertille, että hän oli ajamassa autollaan Lakeshore Boulevardilla lähellä Cherry-katua, kun junamies Hellam oli valittanut jotta hän ei ollut pysäyttänyt autoaan kyllin nopeasti sen jälkeen kun junamies oli antanut merkin junan saapumisesta.

Nainen kertoi Hellamin sanoneen jotta hän tulee ilmoittamaan asiasta poliiseille ellei nainen anna hänelle $100.

Miss Flash ilmoitti tapahtumasta poliiseille, jotka ehdottivata, että hänen tulisi tehdä järjestelyt mainitun junamiehen tapaamiseksi.

Keskiviikkona, sen jälkeen kun miss Flash ja junamies Hellam olivat tavanneet Dovercourtin ja Northumberlandin katujen risteyksessä, salapoliisit seurasivat heitä Dufferin Plaza-ravintolaan ja pidättivät miehen kun hän oli ottanut vastaan $50 rahassa.

Hellam asetettiin syytteeseen kiristyksestä.

Munia vai äänioikeus?

(Jatkoa 3. sivulta)

villityksenä yrittävät ottaa kanoilta pois äänioikeuden . . . Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen lehti vielä kehtaa kaiken tämän jälkeen ennustaa, että jos kaikki Tshekkoslovakian kanat saadaan kaakattamattomiksi, niin munien tuotanto lisääntyy monilla miljoonilla kappaleilla.

Eikös vain, rakkaat lukijat, tuossa jutussa ole jotakin järkyttävän vertauskuvallista. Eikös se osoita, miten kommunistinen järjestelmä merkitsee äänioikeuden kieltämistä ja orjantyötä eli suomeksi sanottuna: pidä nokkasi kiinni ja työnnä munia.

Sellaisen persoonattoman, tasaisen ja pyöreähkön kappaleen kuin kananmunan takia kommunistit ovat valmiit lopettamaan maailmasta niin viehättävän ja persoonallisen ääniefektin kuin on kanan intohimoinen sadatus, silloin, kun kukko ajaa sitä tukistettavakseen.

Ei läntisessä vapaassa maailmassa sentään koskaan mennä materiaalisuuden palvonnassa noin pitkälle. Täällä voidaa kyllä mainostaa hammastahnaa WC-paperissakin, täällä saatetaan tehdä jostakin käheä-äänisestä ja rentolanteisesta nuoresta miehestä miljonääri vain sen vuoksi, että hänellä on käheä ääni ja notkeat lanteet, täällä pannaan, kun niin halutaan, nuoren naisen jumpperi sisällyksineen elämän korkeimmaksi ja tavoitelluimmaksi arvoksi jne, jne., mutta milloinkaan ei päähämme sentään pälkähdä ottaa pois äänioikeutta kanoiltamme . . .

Ajatelkaa nyt kanalaa, josta ei kuulu kaakatusta. On vain ruoan etsinnässä ahertavia hiljaisia, alakuloisia kanoja, vihainen kukko niiden keskellä kuin mikäkin politrukki ja määrättömästi munia. Kamalaa stahanovilaisuutta . . .

Toista se on kanala, jossa kerrotaan kaikki viimeiset tapahtumat, jossa tiedetään kunkin kukon ominaisuudet ja jossa aina kuuluu viihtyisä ja kodikas kaakatus, mikä aina silloin tällöin kohoaa yhteiseksi kuorossakaakatukseksi . . .

Ollaan vähemmillä munilla, mutta ääntä olla pitää! Vai mitä?

KUOLLUT

TAISTO RINTALA

kuoli Sudburyn General sairaalassa, keskiviikkona, heinäkuun 19 pnä 1961, kello 9 illalla, 46 vuodellaan.

Lähinnä suremaan jäi äiti, mrs Anna Rintala ja kaksi siskoa, Ina New Yorkissa ja mrs. Robert J. MacKinnon (Helen) Windsorissa.

Vainaja lepää Jackson & Barnardin hautaustoimistossa 233 Larch Street. Hautajaiset toimitetaan kappelista maanantaina kello 1.30 iltapäivällä Park Lawn hautausmaahan.

THE D. J. ROBB FUNERAL HOME
SUOMALAISTEN SUOSITTU HAUTAANTOIMISTO
Puhelin ED 7-5252
102 N. Victoria St., Sarnia, Ont.

SUOMEN
viikko- ja kuukausi-julkaisuja
SAATAVANA KIRJAKAUPASTAMME!

"Uusi Nainen"
Hinta 45c. postitse lähetettynä 50c
Kesäkuun numero

"APU"
Numerot 15—21
Irtonumeron UUSI HINTA 30c
Postitse lähetettynä 35c

"Valitut palat"
Seuraava on heinäkuun numero
Irtonumeron hinta 35c
Postitse 40c

Neuvostoliitto
Kerran kuussa ilmestyvä kuvalehti
Kesäkuun numero nyt saatavana
HINTA 25c — Postitse 35c

"Viikonloppu"
Saatavana numerot 2—3—5—6—7
8—9—10—11—14—15—16—17—18
19—20—21—22—23—24
Irtonumeron HINTA 25c.
Postitse lähetettynä 30c.

Vauhdikasta ja jännittävää piristystä antaa jännityslukemisto
"Seikkailu-kertomuksia"
lukijoilleen joka viikko.
Saatavana numerot 1—2—4
6—7—8—9—10—11—12—13—14
15—16—17—18—19—20—21—22
Irtonumeron HINTA 25c.
Postitse lähetettynä 30c.

"SEURA"
Koko perheen lehti
Numerot 18—19—20—21—22—23
24—25
Irtonumeron HINTA 35c
Postitse lähetettynä 40c

"Kotiliesi"
Numerot 8—9—10—11—12
Irtonumeron HINTA 35c
Postitse lähetettynä 40c

"EEVA"
Nykyaikaisen naisen lehti
Touko- ja kesäkuun numero
Irtonumeron HINTA 50c. Postin kautta lähetettynä 55c.

"Kuvaposti"
Numerot 19—20—21—22—23—24
Irtonumeron HINTA 35c.
Postitse lähetettynä 40c.

"Suomen Kuvalehti"
Numerot 20—21—24
Irtonumeron HINTA 35c.
Postitse lähetettynä 40c.

Seuratkaa ilmoitustamme, sillä joka viikko saapuu uusia irtonumeroita yllämainituista viikkojulkaisuista. Lähettäkää irtonumerotilauksenne osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
P.O. Box 69
100 Elm St. West, Sudbury
Ontario

Väinö Linnan uutta romaania
TÄÄLLÄ POHJANTÄHDEN ALLA
taasen saatavana kirjakaupastamme

• VÄINÖ LINNAN, "Tuntemattoman sotilaan" maailmankuulun tekijän, uudessa romaanissa elää syrjäinen hämäläiskylä alkuvoimaista, maanläheistä, luonnonvaraista elämäänsä kansamme suurina murroskausina. Kolmiosaiseksi muodostuvan teoksen ensimmäisen niteen ajallisina rajakohtina ovat helmikuun manifestia edeltänyt vuosikymmen ja itsenäisyyden saavuttaminen. Keskeisen alhepiirin muodostavat Pentinkulman torpparipolvet, talolliset, kartanoherrat ja pappilaväen toinen toisiinsa punoutuneet kohtalot ja niihin vaikuttavat ajassa liikkuvat mullistavat virtaukset.

459 sivua – Hinta sid. $3.50
TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

RITARI AGENCIES LTD.
VAKUUTUS- JA MATKAILUTOIMISTO
7 Cedar St. Sudbury Puh. OS. 5-5685

RAKENTAJAIN HUOM!
kun tarvitsette **LAUTAA**
JA RAKENNUSTARPEITA
SÄÄSTÖHINNOILLA
kääntykää puoleemme

LAUTAA $65. LAHTIEN TUHANNELTA
2"x4", 2"x6" ja "shiplap" lauta tuhannelta **92.00**
2"x8" ja 2"x10" tuhannelta **100.00**
1¼"x10" "MERCH" punamänty "Bevel" ulkovuorilautaa erikoisuus $150.00 tuhann.
"LOG SIDING" ulkovuorilautaa 1"x6". tavall. $149. Myydään $135 tuhannelta.
J. LAFRENIERE & SONS LIMITED
Puhelin OS. 4-7232
Highway 69 S., Richard Laken päässä

NYT SAATAVANA LIIKKEESTÄMME
"VALITUT PALAT"
Suosittu "READER'S DIGEST" suomenkielisenä
Asiamiehillämme on nyt tilaisuus ottaa tilauksia tälle kysytylle kuukausijulkaisulle
TILAUSHINNAT:
1 VK. .... $4.00 — 2 VK. $7.00
IRTONUMEROT .... 35c kpl.
ALENNETTU ERIKOISHINTA UUSILLE TILAAJILLE ON NYT LOPPUNUT
Lähettäkää tilauksenne osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
P. O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO